

Delårsrapport med prognos 2 2019

Tekniska nämnden.

Beslutad i Tekniska nämnden, den 23 september 2019, § 111

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
2. Förvaltningschefens bedömning och analys.....	4
2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens prognos.	4
2.2 Framåtblick.	6
3. Sammanfattande iakttagelser.....	9
4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål. .	14
4.1 Mål inom Hållbar tillväxt.....	15
4.2 Mål inom Människors egenmakt.....	30
4.3 Mål inom Barn och ungas behov.	32
4.4 Mål inom Trygg välfärd.	33
5. Analysunderlag – ekonomi.....	36
5.1 Enheternas ekonomiska resultat	37
5.4 Investeringar	40
6. Övriga åtaganden.....	42
6.1 Kommunövergripande åtagande	42
6.2 Programövergripande uppdrag och förhållningssätt.....	44
7. Fem år i sammandrag.....	46
8. Bilagor.....	48
Bilaga 1 Under perioden avslutade och pågående uppdrag.....	48
Bilaga 2 Resultat- och balansräkningar för Avfalls- och VA-verksamheterna ...	49
Bilaga 3 – Vinterväghållning ökade kostnader	49

1. Förslag till beslut.

Tekniska nämnden kommer att göra ett underskott på 16 mnkr i den skattefinansierade delen. Vinterväghållningen står för hela underskottet.

Avfallsverksamheten gör ett överskott på 0,6 mnkr vilket är 3,3 mkr bättre än planerat. VA-verksamheten gör ett underskott med 9,3 mnkr medan Fordonsgasen gör ett underskott med 0,2 mnkr.

Det extra omprövningskravet på 1,2 mnkr till förmån för programområde Barn och utbildning klaras genom kortsiktiga åtgärder under 2019.

Av budgeten för investeringar för att möjliggöra bredbandsutbyggnad på 59,1 mnkr kommer maximalt 10 mnkr att förbrukas under 2019.

Park- och gatuverksamheten kommer att göra ett överskott på 62 mnkr i förhållande till investeringsbudget om 227 mnkr. Fordon kommer att förbruka sitt investeringsutrymme medan Avfallsverksamheten kommer att göra ett överskott på 0,8 mnkr. Vatten- och avloppsverksamheten gör överskott med 120,8 mnkr i förhållande till investeringsbudgeten om 345 mnkr.

Tekniska förvaltningens förslag till Tekniska nämnden

1. Tekniska nämnden fastställer delårsrapport med prognos 2 för 2019.
2. Delårsrapporten överlämnas till programnämnd Samhällsbyggnad/Kommunstyrelsen för vidare hantering.
3. Tekniska nämnden uppdrar till förvaltningen att föreslå kostnadssänkande åtgärder vad gäller vinterväghållningen i samband med budgetarbetet inför 2020.

2. Förvaltningschefens bedömning och analys

Tekniska nämndens uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillsynsstyrning som Örebro kommun tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske.

2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens prognos.

Tekniska nämndens uppdrag att bidra till utveckling inom kommunens verksamhetsmål pågår och kommer i hög utsträckning att uppfyllas. Tekniska nämnden bidrar till kommunens verksamhetsmål genom att arbeta för en ren, trygg och attraktiv stad med en säker infrastruktur. Vi skapar förutsättningar för en tillgänglig och trygg stadsmiljö som bidrar till att kvinnor, män, pojkar och flickor oavsett ålder vill vistas i det offentliga rummet. För att utveckla och säkra en hållbar kommun i ett växande Örebro arbetar nämnden med flera åtgärder såsom att säkerställa en god dricksvattenförsörjning samt säkerställa vattenreningen så att medborgarna får tillgång till hög kvalitet på vattnet. Nämnden förbättrar det avfallsförebyggande arbetet samt tillhandahåller en hållbar och säker fordonsflotta med minsta möjliga miljöpåverkan.

Tekniska nämnden kommer att göra ett underskott på 6 mnkr i den skattefinansierade delen. Vinterväghållningen står för hela underskottet. Det beror i huvudsak på höga kostnader för halkbekämpning.

En konsekvens av att staden växer är ett utökad driftåtagande för våra verksamheter som i grunden kräver förstärkning av både ekonomiska, personella och maskinella resurser. När nu det ekonomiska utrymmet minskar kan vi kortsiktigt klara en ekonomi i balans genom allmän återhållsamhet på kostnadssidan. Omprövningskravet på 1,2 mnkr till förmån för programområde Barn och utbildning klaras genom kortsiktiga åtgärder under 2019. På längre sikt behöver vi utveckla och effektivisera olika arbetssätt och i vissa fall ompröva åtaganden samt ambitionsnivåer. Förvaltningen arbetar med förslag på långsiktiga åtgärder som leder till mer varaktiga ekonomiska besparingar. Förslagen redovisas dels som potentiella riktade åtgärder samt som effektiviseringsförslag i arbetet med budget för kommande period.

Verksamheten står inför reduceringskrav som kommer att ha konsekvenser utifrån vårt driftåtagande och därmed bli synligt för våra medborgare. Samtidigt har förvaltningen svårt att rekrytera vissa kompetenser.

Fortsatt fokus på hållbar utveckling. Förvaltningen har under 2019 arbetat vidare med att minska sin negativa påverkan på miljön samt öka den ofta indirekta positiva påverkan som våra verksamheter har. Minskad energiförbrukning, ökad rening av dagvatten samt ett ökat fokus i arbetet mot en giftfri miljö är exempel på områden som har prioriterats under 2019.

Säker dricksvattenförsörjning. Ett viktigt arbete för att kunna säkra leveransen av dricksvatten är att förnyelsetakten av ledningsnätet behöver öka. Under 2019 ska en ny beräkning göras för förnyelsebehovet under perioden 2020–2029. Under året pågår planering och upphandling av ny vattenreservoar Lyra. För att långsiktigt trygga tillgången till rent dricksvatten är det av största vikt att arbetet med vatten från Vättern fortskrider. För att säkra vattenförsörjningen fram till dess att kommunen får Vättern som ny vattentäkt ska det undersökas om vattendomens minimitappning av vatten från sjöarna till Svartån kan anpassas till vårt verkliga behov vid vattenverket.

Ren och trygg stad. Renhållningen i city fungerar mycket bra, det är en ren stadskärna. Ett gott samarbete sker mellan fastighetsägarna i City, näringsidkarna och City Örebro. Däremot saknas det långsiktiga, strategiska arbetet gällande förebyggande arbete mot nedskräpning och organisationen är otydlig. Park och Gatas insatser bygger på reaktiva insatser, där vi är de som plockar upp skräpet och tömmer sopkärlen. Att arbeta med förebyggande åtgärder kräver annan typ av organisation och annan kunskap än vad verksamheten har. Under året kommer en ny avfallsplan tas fram där man särskilt behandlar frågan kring förebyggande arbete mot nedskräpning.

Natur och lek miljö, tillgänglig för alla. Under året har arbetet med att utveckla stadens lekplatser till att i större omfattning bli lek miljöer som stimulerar till ett bredare lekspektrum med ett minskat fokus på lekutrustning och större fokus på topografi, vegetation och sammanhang fortsatt. Att utforma miljöer som är tillgängliga och samtidigt i så stor utsträckning som möjligt även inkluderande för personer med funktionsnedsättning gynnas i stor utsträckning av det nya synsättet på lek miljöer. Den största satsningen har skett i Varbergaprojektet genom samarbete med Naturvårdsenheten samt i lek miljöerna Tjäderlekens lekplats och lekplatsen på Lilla Bråtenvägen.

Fortsatt arbete har skett med att utveckla stadens parker för att bättre tillgodose de parkbehov och önskemål som finns idag.

Barn och ungas behov. Barnperspektivet finns alltid närvarande i Tekniska nämndens verksamhetsuppdrag i såväl planering som förebyggande insatser. Som exempelvis i arbetet med trafiksäkerhetsfrågor med förskolor och skolor, lärande om hållbart beteende på Kretslopplandet/Tekniska kvarnen och vid medborgardialog kring stadens parker.

Attraktiv arbetsgivare. Förvaltningens HME-värdet sänkes under 2018 från 72 till 71 med variationer inom förvaltningen. Faktorer som kan ge en ganska snabb negativ effekt på HME är t.ex. omorganisationer, förändringsarbete, chefsbyten etc. Insatser för att stärka HME tar ofta lite längre på sig för att visa effekt. Förvaltningen arbetar systematiskt med att stärka och rusta chefer i enlighet med ledarplattformen via bland annat chefsfrukostar och chefsträffar. Effekterna väntas synas senare varför 2019 års HME-värde prognostiserades vid delårsavstämningen till att endast bibehållas.

Kompetensförsörjning fortsätter vara en strategiskt viktig fråga för förvaltningen. Det är fortfarande svårt att rekrytera och behålla vissa yrkesgrupper, framför allt ingenjörer och projektledare, vilket blir en stor utmaning utan att tappa kvalitet och tempo i investeringsprojekten och planering av daglig drift samt underhåll. Som ett steg i arbetet kring kompetensförsörjning har workshops inom projektet "Säkra kompetensen" genomförts. Syfte med dessa är att kartlägga nuläge, utmaningar på sikt och ta fram riktade aktiviteter utifrån utmaningarna förvaltningen står inför gällande sin kompetensförsörjning.

Arbetet framåt inom förvaltningen kommer att präglas av en god internkommunikation som bedöms bidra till att skapa förtroende för ledningen, trygghet i vardagen och ge medarbetarna den information de behöver för att kunna utföra sitt jobb på ett bra sätt.

Behov av modernisering av lokaler. På Aspholmen har Tekniska förvaltningen en stor del av sin verksamhet som på många sätt är av en samhällskritisk art. Nuvarande lokaler är utslitna och arbetsmiljön är undermålig. Tidigare utredningar visar att en flytt i närtid tillsammans med att hålla ihop verksamheterna bibehåller Tekniska förvaltningens operativa effektivitet och är mest ekonomiskt fördelaktigt. Arbetet med förstudie pågår under 2019.

Stort kundfokus. Medborgardialogen fortsätter vara ett viktigt inslag kring upprustning av parker och medborgardialog har ägt avseende Norrbyparken samt Varbergaprojektet. En förändring är genomförd kring arbetet i syftet att göra medborgardialogen till en mer integrerad del av gestaltungsprocessen och att minska mängden dubbelarbete.

Det är en utmaning att både hinna med grunduppdraget och att möta medborgarnas förväntningar på en hög servicenivå. Den goda dialogen med medborgarna leder till att andelen händelsestyrda åtgärder ökar, vilket gör att Park och gata har en stor utmaning med att systematisera arbetet kring inkommande felanmälningar, synpunkter och klagomål.

Kundundersökningar som genomförts hittills i år är SKL:s Kritik på teknik samt Fordons kundmätning av Verkstaden (som fortsätter visa på en hög kundnöjdhet).

Avfall kommer att fortsätta satsningen på en ökad tillgänglighet till våra tjänster, vilket i kombination med insatser för ökad kunskap och motivation till avfallssortering hos örebroarna, ska ge en ökning av materialåtervinning, återanvändning såväl som en ökad kundnöjdhet.

Insatser inom arbetsmarknadsområdet. Förvaltningens arbete inom arbetsmarknadsområdet fortsätter och under året har exempelvis Park och gata startat upp en 40-veckors lärlingsutbildning inom grönyteskötsel tillsammans med bland annat Kvinnersta, ÖBO, Svenska kyrkan samt andrasamarbetspartners. Avfall har samarbetat med FUFU, Tullängsskolan och Arbetsförmedlingen kring utbildning av chaufförer för tunga fordon. Avfall har tagit emot praktikanter som praktiserat som avfallshämtare, vilket även lett till anställningar som semestervikarier.

2.2 Framåtblick.

Fortsatt miljöfokus. Tekniska förvaltningen har med sin omfattande verksamhet en viktig roll i att bidra till kommunens hållbarhetsarbete och i arbetet med de globala hållbarhetsmålen. Förvaltningens verksamheter har redan idag ett starkt miljöfokus och dess tjänster ger förutsättningar till att samhället i övrigt kan minska sin miljöpåverkan, detta kommer att förstärkas ytterligare i samband med att kommunens styrning ska utgå från Agenda 2030.

Digitalisering Omvärldens förväntningar på ett brett utbud av digitala tjänster hos Örebro kommun och Tekniska förvaltningen ökar för varje år som går. Det är en nödvändighet att effektivisera processer och flöden och öka graden av tillgänglighet och transparens. Att som medborgare få insyn i en ärendeprocess är snart en självklar förväntan men i realiteten är förvaltningen inte i mål. Förvaltningen har en hög och nödvändig ambitionsnivå att utveckla verksamheten i och med den nya samarbetsplattformen Office 365. Den berör i högsta grad varje medarbetares arbetssätt men även hur kommunens filer kategoriseras och ordnas. En stor förändring som är nödvändig för att kunna samarbeta gränsöverskridande och nå en större effektivitet.

Lokalfrågorna aktuella. Nödvändigheten med en ny lokalisering av verksamheterna på Aspholmen är mycket viktigt för att kunna genomföra nämndens åtaganden. Arbetet med förstudie pågår genom beslut i programnämnden.

Fortsatt utveckling av infrastruktur. Förvaltningen har fortsatt hög takt i utbyggnad av VA och i utvecklingsområden. Flertalet projekt är igång parallellt och vi ser fortsatt en stor efterfrågan på nya medarbetare med ingenjörsbakgrund. Läget är sådant att projektledningsenheterna har förstärkt personalstyrkan med konsulter för att kunna producera i någorlunda nivå med förväntningarna.

Justeringar i organisationen. Verksamhetens förmåga att anpassa och optimera organisationen är en viktig framgångsfaktor. Förvaltningschefen har fattat ett inriktningsbeslut om att skapa en gemensam projektledningsorganisation inom Tekniska förvaltningen för att stärka förutsättningarna för utbyggnaden av infrastrukturen. Utgångspunkten är att involvera medarbetarna i förändringsarbetet för att tillsammans skapa en rationell och effektiv projektledningsorganisation med både bredd och djup. Mycket arbete återstår som även inbegriper dialoger med de fackliga organisationerna inom ramen för samverkansavtalet.

Förvaltningen kommer under året att stärka sin säkerhetsorganisation genom en nyrekrytering inom säkerhetsområdet. Det kommer att leda till en uppbyggnad av struktur och enhetlighet och stärka krisberedskapen.

Park och gata. Park och Gata står inför stora utmaningar under kommande år i form av reinvesteringar i de anläggningar som byggdes på 1960-70 talet som exempelvis broar, parker, lekplatser och trafiksignalanläggningar. Park och gata ser ett ökat behov av exploatering i takt med ett ökat krav på flexibilitet, bred kunskap och snabba leveranser med grundkravet på ett kostnadseffektivt och kvalitativt utförande. En konsekvens av att staden växer är ett utökad driftåtagande för verksamheten som kräver förstärkning av både ekonomiska, personella och maskinella resurser. Detta krävs för att bibehålla god standard på utförandet eller för att utveckla olika arbetssätt samt för att skapa möjlighet att utarbeta metoder som gynnar våra medborgare. Dessutom ökar det värdet för arbetsgivaren genom att skapa goda arbetsförhållanden som verkar till en attraktiv arbetsplats. Att nå ut med information om trafikavstängningar samt att vägleda trafikanter är en prioriterad uppgift för att säkerställa framkomlighet, trafiksäkerhet och tillgänglighet. Förmågan att leverera är också beroende av upphandlingsenhetens kapacitet. Överprövningar av upphandlingar påverkar planering och drift av verksamhet, exempelvis gatubelysning.

Fordon. I takt med våra kunders krav på effektivisering och digitala arbetssätt är det en viktig utmaning för oss att fortsätta arbetet med att effektivisera arbetssätten med stöd av IT för att kunna uppnå en rationell hantering av vår fordonspark. Ett exempel är kommunens interna behov av hjälp inom fordonsskötsel samt även att kunna få fram information som gör att man kan nå en effektivare användning av fordonen. Vidare behöver Fordons egna systemstöd för behoven – förvalta, boka, hyra ut, erbjuda service samt att debitera utvecklas.

För att kunna bidra till de övergripande miljömålen behöver utvecklingen mot mer förnybara drivmedel samt utvecklingen mot fordon som har en låg miljöpåverkan, samverkas än mer i framtiden. Samtidigt behöver fordonsverksamheten arbeta för att sänka klimatpåverkan för de fordon där biogasdrift inte är möjlig. Örebro Kommuns Fordonspolicy tar sikte på mål under perioden fram till 2020. En revision av policyn är uppstartad under ledning från KSF och är nödvändigt för att långsiktigt skapa nya mål och delmål framåt.

Combud hanterar och levererar intern och extern post inom kommunen. I och med allt mer digitaliserade flöden kan vi se en minskad mängd hanterad post, men antalet stopp för postleverans i kommunens verksamheter minskar inte i samma utsträckning

Avfall. Regeringen har nu fattat beslut om förordningsförändringar kring producentansvaret och därigenom förtydligat och i vissa delar förstärkt kravställning och målsättningar. Förslaget innebär att bostadsnära insamling blir huvudregel samt att både operativ och ekonomiska ansvaret tydliggörs och vilar på producenterna. Den nya förordningen träder i kraft vid årsskiftet och Avfall står nu inför en längre period av arbete kring tolkning och omfattande diskussioner inför kommande tillämpning av de reviderade förordningarna. Ett rimligt antagande är att framtida arbete med tillämpning av förordningarna kommer gynnas av en hög grad av regionalt samarbete.

Den förtätade staden och en fortsatt tillväxt i befintliga såväl som nya bostadsområden kräver nya lösningar för avfallshanteringen. En utredning har genomförts under året i syfte att hitta nya lösningar, slutrapport förväntas klar under september. Investeringar i infrastruktur kommer bli nödvändiga för att säkerställa effektiva transporter av avfall i kombination med krav på ökad sortering.

Diskussioner kring ett utökat regionalt samarbete kring avfallsfrågor har under en längre tid pågått. Modell för ett framtida samarbete finns nu föreslagen och beslut från respektive kommun om man vill delta eller ej väntas under hösten.

Vatten och avlopp. Arbetet för att säkra dricksvattenförsörjningen fortsätter genom den nya vattenreservoaren ”Lyra” samt ny huvudvattenledning Skråmsta-Bettorp. I samband med färdigställandet av Lyra, som beräknas klar i december 2021, kommer VA-verksamheten att avveckla vattenreservoaren i ”Svampen”, som vattenreservoar. Bolaget Vätternvatten AB är startat och ägarkommunerna samarbetar för att på sikt kunna använda Vättern som huvudvattentäkt. Dock ser Örebro kommun ett fortsatt behov av att behålla Svartån som reservvattentäkt även i framtiden. Detta är av största vikt för att säkra vattenförsörjningen fullt ut. Kommunfullmäktige beslutade 2017 om en uppdaterad ”Utbyggnadsplan för anslutning av bebyggelse utanför tätorten till kommunalt vatten och avlopp”. Resultatet är inlagd i investeringsplanen för resursplanering. Förnysetakten för kommunens ledningsnät ökar stegvis upp till den nivå där vi enligt de beräkningar som gjordes 2014 och presenterades för Tekniska nämnden 2016 borde ligga, ca 47 mnkr. Ny beräkningar för kommande 10 års-period är under framtagande.

3. Sammanfattande iakttagelser

Nedan sammanfattas nämndens bidrag till utveckling inom de av kommunens verksamhetsmål som är aktuella för nämnden d.v.s. där nämnden tilldelats indikatorer och/eller utvecklingsuppdrag. Nämnden redovisar en bedömning av i vilken utsträckning åtagandet att bidra till utveckling inom kommunens verksamhetsmål förväntas uppfyllas; helt, i hög utsträckning eller delvis, och en kort lista över Positiva iakttagelser och Förbättringsområden inom målet.

Aktuella mål för Tekniska nämnden	Nämndens prognos är att åtagandet uppfylls	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Positivt näringsklimat	i hög utsträckning	<ul style="list-style-type: none"> • Renhållningen i city fungerar mycket bra, det är en ren stadskärna. Ett gott samarbete sker mellan fastighetsägarna i City, näringsidkarna och City Örebro, vilket skapar förutsättningar för en attraktiv stad som attraherar nyetablering. • Sommarblomsterprogrammet (vacker stad) attraherar nyetablering. 	<ul style="list-style-type: none"> • Förtydliga reglerna för uteserveringarna, vilket kan bidra till höjt NKI för markupplåtelse. • Näringslivsinformationen på orebro.se behöver utvecklas för att bli tydligare och mer lättillgänglig. Vatten och avlopp planerar också ökad spridning av positiva nyheter i fler kanaler, bland annat kring vilket stöd som finns att få genom till exempel e-tjänster.
Förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden	helt	<ul style="list-style-type: none"> • Påbörjad 40 veckors lärlingsutbildning inom grönyteskötsel tillsammans med bland annat Kvinnersta, ÖBO, Svenska kyrkan samt andra samarbetspartners som ska skapa förutsättningar för de som står långt från arbetsmarknaden att genom utbildningen bredda sin kompetens och därmed komma närmare arbetsmarknaden. • Utbildning av nya chaufförer för tunga fordon har genomförts i samarbete med flera aktörer, vilket resulterat i bland annat anställning av avfallshämtare som semestervikarier. • Verkstaden inom Fordon erbjuder praktikplatser och semestervikariat för gymnasieungdomar som går fordonsteknisk utbildning. 	

Aktuella mål för Tekniska nämnden	Nämndens prognos är att åtagandet uppfylls	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Ekologiskt hållbar kommun	i hög utsträckning	<ul style="list-style-type: none"> • Andelen personbilar som drivs med biogas fortsätter och antalet fordon som drivs med HVO100 fortsätter att öka. • Mycket arbete har lagts ner på arbete med att implementera Grönstrategins intentioner om ökat medvetande ekosystemtjänster, framförallt genom satsningar på Fjärilens landskap. • Andel rätt sorterat restavfall för villor och småhus har utvecklats i rätt riktning, där framförallt utsortering av matavfall nu är i linje med kraven i avfallsplanen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samhällsbyggnad behöver en gemensam målbild för minskad energiförbrukning vid exploatering av nya områden. • Tippar för schaktmassor saknas. Vid schaktarbeten har såväl VA som Park och gata svårt att bli kvitt massor. • Avfallsplanen innehåller ett antal prioriterade åtgärder för kommunen som organisation. Initial översyn indikerar dock att konkreta åtgärder i många fall saknas alternativt är kraftigt försenade.
Tillgänglighet/digitalisering	i hög utsträckning	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt utveckling av e-tjänster inom hela förvaltningen samt förbättrad information på orebro.se såsom digital tidsbokning för säsongsskiftning av hjul på fordonsverksamheten, integrering av Avfalls e-tjänster på "Mina sidor" samt digital ansökan för färdtillstånd inom Park och gata. • Digitaliseringsarbetet går framåt genom att bland annat påbörjat arbete av att rensa upp i befintliga mappstrukturer samt sammanställning av system utifrån genomförda PM3 workshops. Samarbetet inom programområdet gällande digitaliseringsfrågor har förstärkts, kan leda till att resurser nu kan arbeta mer över förvaltningsgränserna inom hela programområdet. • Inom Vatten och avlopp har kommunikationen utvecklats tydligare i fler kanaler inför till exempel grävarbeten (pressmeddelanden, faktasidor orebro.se, landsbygdsnytt). 	<ul style="list-style-type: none"> • Möjligheten att internt kunna använda sig av digital signatur behöver utvecklas. Detta skulle som exempel kunna underlätta och effektivisera Fordonsverksamhetens interna avtalshantering. • Skyddsvärd information och GDPR, med anledning till att kommunen har för avsikt att vidareutveckla användandet av molntjänster finns nu ett stort behov inom förvaltningen att ta fram och implementera ett regelverk för hur denna typ av information ska hanteras. • Design, utveckling och införande av e-tjänster är ofta komplext och krävande. Resurser och kompetens är centraliserat i kommunen och i många fall begränsande för vår utvecklingstakt.

Aktuella mål för Tekniska nämnden	Nämndens prognos är att åtagandet uppfylls	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Bra kommunikationer	i hög utsträckning	<ul style="list-style-type: none"> • Ett förarbete kring digital utbyggnad av bredband på landsbygden har inletts på Park och Gata i syfte att säkerställa den digitala infrastrukturen och möjligheten att leva och verka på samma villkor oavsett om man lever i städer, tätort eller på landsbygd. • I kommunikationen kring trafikavstängningar, i samband med grävarbeten, lyfter Vatten och avlopp upp påverkan för samtliga trafikslag (bil, buss, cykel och fotgängare). • Genomförda dialoger inom Park och gata med boende som berörs i samband med större förändringar i trafikreglering. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckla den systematiska ronderingen avseende vägnätet på specifikt hårt trafikerade gator och gång- och cykelbanor • Ur arbetsmiljösynpunkt så behöver mer hänsyn tas till medarbetarnas arbetsmiljö när det gäller avstängningar. I vissa fall måste säkerheten för medarbetarna gå före framkomligheten.
Attraktiv arbetsgivare	delvis	<ul style="list-style-type: none"> • Workshop ”Säkra kompetensen” är genomförd och underlag är framtaget för vidare planering. • Moderna lokaler på Citypassagen samt ny fart i planeringen av Aspholmenflytt är ett steg i en förbättrad arbetsmiljö för medarbetarna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Förstärkning av internkommunikation inom förvaltningen. • Arbeta systematiskt med arbetsmiljöarbetet och stärka chefers förutsättningar i enlighet med ledarplattformen. • Osäkerhet bland personal rådande framtiden för traditionell posthantering.
Effektivt lokalnyttjande	delvis	<ul style="list-style-type: none"> • Nya arbetslokaler på Citypassagen. • En tillfällig lokallösning har utförts på rörverkstaden av Ledningsnät för att klara det mest akuta lokalbehovet för verksamheten. • Förstudiearbetet i processen med att ta fram ett konkret förslag på nya lokaler för verksamheten som idag bedrivs på främst Aspholmen har startat upp och en projektgrupp är sammansatt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tekniska förvaltningens lokaler som idag finns på Aspholmen behöver utvecklas till en funktionell, modern, yteffektiv och arbetsmiljömässigt riktig arbetsplats på en ny plats i Örebro. • Lagringsytor och lagerlokaler efterfrågas av Tekniskas verksamheter på Aspholmen (ej Fordon)

Aktuella mål för Tekniska nämnden	Nämndens prognos är att åtagandet uppfylls	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Långsiktig och hållbar ekonomi	delvis	<ul style="list-style-type: none"> • Effektiviseringsuppdraget både vad gäller drift och investering under innevarande år förväntas uppnås. • Borttagna subventioner på hyrorna för biogasbilar ger ett bättre resultat för Vagnpark och gör att vi säkerställer självkostnads-principen. • Samarbete mellan Förråd inom Fordon och förvaltningen i övrigt avseende sortiment och uthyrningsprodukter har tagit fart i och med anställandet av förrådsledare. Detta genererar högre avtalstrohet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Förbättringsarbete avseende inventariehantering. • Åtgärder för vinterväghållningens budget behöver tas fram. • Upphandlingsenhetens kapacitet och antalet upphandlingar i kö har påverkat genomförandegraden av flertalet av förvaltningens uppdrag.
Meningsfull fritid	i hög utsträckning	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckling av Örebros parker och naturområden. Renovering av Oskarsparken har påbörjats liksom ombyggnation av Norrbyparken. • Genomförda dialoger, framförallt kopplade till barns och ungas utemiljöer. Detta gäller utformning och placering av naturlekplats i Varbergaprojektet samt anläggning av äventyrsstig i Varbergaskogen. • Arbetsmetodikerna när det gäller medborgardialog har förändrats och är numera en mer integrerad del av planeringsprocessen när det gäller gröna miljöer. 	
Respekt för lika värde och mänskliga rättigheter	delvis	<ul style="list-style-type: none"> • Förvaltningen bidrar på flera sätt till att skapa utbildningsinsatser och arbetstillfällen för exempelvis personer som står långt från arbetsmarknaden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Genomförande av genderbudgetanalys.
Kompensation för barns ojämlika uppväxtvillkor	i hög utsträckning	<ul style="list-style-type: none"> • Tillskapande av nya attraktiva lekmiljöer och spontanidrottsplatser. Bland annat en mycket uppskattad "Tarzanjungel" i VOX-parken. • Inom projektet "Förlängda skolgårdar" har parkmiljöer i anslutning till skolor byggts om i ett samarbete med 	

Aktuella mål för Tekniska nämnden	Nämndens prognos är att åtagandet uppfylls	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
		barn på skolorna och konstnärer som lett den kreativa processen. Projektet sker med hjälp av bidrag från Statens konstråd.	
Trygg och säker kommun	i hög utsträckning	<ul style="list-style-type: none"> • Genom kontinuerligt samarbete med fastighetsägare/City Örebro bidrar förvaltningen till ett renare och tryggare city. • Gata och trafik deltar i projekt rörande säkrare cykel, Bus rapid transit (BRT) samt arbetar med investeringar av trafiksäkerhetshöjande åtgärder i befintligt vägnät. • Arbetet pågår med att utveckla laboratoriets datasystem. Statistik över antalet prov med anmärkningar skall då kunna ske på ett enkelt sätt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rekrytering för utveckling av förvaltningens säkerhetsorganisation. • Det långsiktiga, strategiska arbetet gällande förebyggande arbete mot nedskräpning saknas och organisationen är otydlig.

4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål.

Tekniska nämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att verksamhetsuppdraget enligt nämndreglementet utförs
- arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Detta ska utföras i enlighet med den värdegrund och de principer som Övergripande strategier och budget förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i verksamhetsuppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av varje nämnds resurser.

I kapitel 4 sammanfattas uppföljningen av det åtagande nämnden har för att bidra till utveckling inom de för nämnden aktuella verksamhetsmålen. Tekniska nämndens åtagande består av verksamhetsuppdraget enligt reglementet, utvecklingsuppdrag med utgångspunkt i ÖSB samt att redovisa indikatorer för att följa upp utvecklingen inom kommunens verksamhetsmål.

Nämndernas uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillsynsstyrning som kommunen tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske.

Inom varje mål redogör nämnden för:

- en bedömning av om nämndens åtagande är uppfyllt helt, i hög utsträckning eller delvis och en kort lista av Positiva iakttagelser och Förbättringsområden inom målet.
- prognos för indikatorer. Indikatorerna ska signalera i vilken utsträckning nämnden bidrar till målinriktad utveckling och ett säkrat verksamhetsuppdrag.
- en sammanfattande analys av nämndens bidrag till utvecklingen inom kommunens verksamhetsmål. Analysen har sin utgångspunkt i medborgarperspektivet och framhåller vilka effekter medborgarna kan förvänta sig, och vilka orsaker vi ser till att vi inte når önskade resultat där så är fallet. Här beskrivs också planerad och önskad utveckling.

4.1 Mål inom Hållbar tillväxt

Ur ÖSB 2019: Örebro kommun ska verka för både tillväxt och minskad klimatpåverkan. Den hållbara tillväxten är central för att klara kommunens utmaningar idag och imorgon. Örebro ska vara en kommun som anstränger sig för att företag ska kunna etablera sig, växa och utvecklas inom kommunen. Goda kommunikationer är en förutsättning för en fungerande vardag.

4.1.1 Mål: Örebro ska ha ett positivt näringslivsklimat där Örebro kommun underlättar att starta, utveckla och etablera företag

Bedömningen är att Tekniska nämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om positivt näringslivsklimat i hög utsträckning kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Renhållningen i city fungerar väl, det är en ren stadskärna. Ett gott samarbete sker mellan fastighetsägarna i City, näringsidkarna och City Örebro, vilket skapar förutsättningar för en attraktiv stad som attraherar nyetablering. • Sommarblomsterprogrammet (vacker stad) attraherar nyetablering. 	<ul style="list-style-type: none"> • Förtydliga reglerna för uteserveringarna, vilket kan bidra till höjt NKI för markupplåtelse. • Näringslivsinformationen på orebro.se behöver utvecklas för att bli tydligare och mer lättillgänglig. Vatten och avlopp planerar också ökad spridning av positiva nyheter i fler kanaler, bland annat kring vilket stöd som finns att få genom till exempel e-tjänster.

Prognos för indikatorer och utvecklingsuppdrag

KF/PN /DN*	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
KF	SKL löpande insikt kundmätning - markupplåtelse (Nöjd-Kund-Index)				
	- Totalt	77	65	77	77
	- Kvinnor *	84	57	84	84
	- Män	75	67	75	75

Kommentarer till indikatorernas prognos

Se kommentar under textstycket "Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om positivt näringslivsklimat".

* KF= Utvecklingsuppdrag från kommunfullmäktige, PN= Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN= Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om positivt näringsklimat

Under året har det goda samarbetet med fastighetsägarna i City och näringsidkarna löpt på väl. Kvalitetsvandringar har genomförts, där man konstaterade att renhållning och vinterväghållningen i City är mycket bra. Utifrån denna har exempelvis en handlingsplan för åtgärder tagits fram och genomförts under året. Ett nära och gott samarbete kring renhållning och vinterväghållning med fastighetsägarna, näringsidkare och City Örebro skapar goda förutsättningarna för en attraktiv, ren och trygg citykärna.

Planerade muddringsåtgärder har skjutits på framtiden i samband med att investeringsbudgeten reducerades. Reduceringen ledde till att avsatta medel endast räcker till tillståndprocessen (som kan ta flera år). För att effektuera själva muddringen måste nya medel tillskjutas.

Under höst 2018/vår 2019 har mycket fokus lagts på att ändra arbetssätt då flytten till Citypassagen inneburit att de program som handläggarna under flera år använt inte var kompatibelt med den nya tekniken. Detta har inneburit att man fått förändra hela yttrandeprocessen. Prognosen är att NKI för markupplåtelse förväntas öka under året och nå målvärdet och planerad utveckling för ett högre NKI är att:

- Park och gata medverkar i arbetet kring revideringen av kvalitetskrav för uteserveringar (ansvar/uppdrag Stadsbyggnad). Arbetet kommer att skapa en bättre tydlighet för de restaurangägare som önskar söka upplåtelse.
- Se över processen för ansökningar som avser sådant som kräver en trafikavstängningsplan.
- Ta fram tydligare regler vad gäller handläggningstid då många ansökningar idag inkommer sent och det den avser kan då bli fördröjd.

Under våren var Örebro kommun värd för Svenskt Vattens ”Vattenstämman 2019”, som är en mötesplats och samtalsarena för vatten-, miljö- och samhällsplaneringsfrågor. Som en del i värdskapet anordnades bland annat välkomstmöte, morgonjogg längs Svartån samt studiebesök på Tekniska Kvarnen och Naturens Hus. Personal för Vatten och avlopp guidade i bussen mellan besöksmålen. Vatten och avlopp hade även en välbesökt monter på Conventum Congress, där verksamheten bland annat visade upp arbetet med digitala vattenmätare. Vattenstämmans besöksenkät visade på nöjda deltagare.

Ledningsnät har under året medverkat vid två tillfällen som föredragshållare vid Svenskt Vattens introduktionskurser för VA-personal och personer som jobbar med VA-frågor (tex debitering, planering, drift men även politiker).

4.1.2 Mål: Invånarna i Örebro ska ha goda förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden och fler ska ha ett arbete

Bedömningen är att Tekniska nämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om arbetsmarknaden helt kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Påbörjad 40 veckors lärlingsutbildning inom grönyteskötsel tillsammans med bland annat Kvinnersta, ÖBO, Svenska kyrkan samt andra samarbetspartners som ska skapa förutsättningar för de som står långt från arbetsmarknaden att genom utbildningen bredda sin kompetens och därmed komma närmare arbetsmarknaden. • Utbildning av nya chaufförer för tunga fordon har genomförts i samarbete med flera aktörer, vilket resulterat i bland annat anställning av avfallshämtare som semestervikarier. • Verkstaden inom Fordon erbjuder praktikplatser och semestervikariat för gymnasieungdomar som går fordonsteknisk utbildning. 	

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden

Nämndens bidrag inom arbetsmarknadsområdet bidrar till att skapa utbildningsinsatser och arbetstillfällen för exempelvis personer som står långt från arbetsmarknaden. Arbetet kring detta sker framför allt inom Park och gata och Avfall som tillhandahåller praktikplatser och skapar möjlighet till utbildning i samarbete med flera aktörer.

Under augusti har Park och gata startat upp en 40-veckors lärlingsutbildning inom grönyteskötsel tillsammans med bland annat Kvinnersta, ÖBO, Svenska kyrkan samt andrasamarbetspartners. Utbildningen tillhandahåller 18 platser och skapar förutsättningar för de som står långt från arbetsmarknaden att genom utbildningen bredda sin kompetens och därmed komma närmare arbetsmarknaden.

I samarbete med FUFA, Tullängsskolan och Arbetsförmedlingen har genomförts utbildning av chaufförer för tunga fordon för personer som under längre tid varit utan arbetet. Två perioder av praktik som avfallshämtare ingick i utbildningen som avslutades i mars 2019. Samtliga deltagare har efter genomförd utbildning i någon form kommit till en anställning. Tre personer fick under 2019 anställning som semestervikarier inom avfallshämtningen, vilket bland annat underlättat rekrytering av semestervikarier för avfallshämtare.

Planerad utveckling:

- En ny utbildningsomgång för cirka 10 personer är planerad under 2019-2020.

4.1.3 Mål Örebro: kommun ska vara en ekologiskt hållbar kommun

Bedömningen är att Tekniska nämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om ekologiskt hållbar kommun i hög utsträckning kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Andelen personbilar som drivs med biogas fortsätter och antalet fordon som drivs med HVO100 fortsätter att öka. • Mycket arbete har lagts ner på arbete med att implementera Grönstrategins intentioner om ökat medvetande ekosystemtjänster, framförallt genom satsningar på Fjärilens landskap. • Andel rätt sorterat restavfall för villor och småhus har utvecklats i rätt riktning, där framförallt utsortering av matavfall nu är i linje med kraven i avfallsplanen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samhällsbyggnad behöver en gemensam målbild för minskad energiförbrukning vid exploatering av nya områden. • Tappar för schaktmassor saknas. Vid schaktarbeten har såväl VA som Park och gata svårt att bli kvitt massor. • Avfallsplanen innehåller ett antal prioriterade åtgärder för kommunen som organisation. Initial översyn indikerar dock att konkreta åtgärder i många fall saknas alternativt är kraftigt försenade.

Prognos för indikatorer och utvecklingsuppdrag

KF/PN /DN*	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
KF	Andel rätt sorterat restavfall (procent) *	40	45,4	42,3	60
DN	Förberedelse för återanvändning (ton)	427	538	600	600
DN	Utsläpp av fossil koldioxid från kommunala fordon (ton CO ₂)	2 447	2 354	2 105	2306
DN	Andel personbilsregistrerade fordon per drivmedel (procent)				

KF/PN /DN*	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
	- Biogas	69,5	71	72	73
	- Elhybrid	0,5	0	0	0
	- EL	0	0	0	0
	- Etanol	1,5	1	1	0
	- Diesel	24	24	23,5	24
	- Bensin	4,5	4	3,5	3
DN	Andel dubbfria vinterdäck, personbilsregistrerade fordon (procent)	67	67	66	67
DN	Antal avsteg från riktlinjernas miljö- och trafiksäkerhetskrav				
	- vid inköp	2	1	2	1
	- vid utfasning	0	0	0	0
DN	Antal tunga fordon som drivs med HVO100	31	68	74	80
DN	Antal lätta lastbilar som drivs med HVO100	11	44	50	50
DN	Antal tunga fordon som drivs med biogas	11	13	12	12
DN	Antal lätta lastbilar som drivs med biogas	30	37	40	40
DN	Fossilt koldioxidutsläpp (ton CO ₂ /år)	985	957		868
PN	Tekniska förvaltningens elförbrukning i lokaler och anläggningar, gatubelysning (MWh/år)	26 602	26 006	25 000	25 029
DN	Antal kemikalier som innehåller risk eller utfasningsämnen	87 **	101	95	95
DN	Utsläpp av fosfor från Skebäckverket ska minska med 27 procent till och med år 2016 jämfört med medelutsläppen 2005-2010 (ton/år)	2,6	2,6	2,6	2,6
DN	Minskad energianvändning Vatten och avlopp, verksamheten totalt (MWh) ***	15 826	16 063	16 500	minska
DN	Andel tungmetaller som transporteras via dagvattnet och passerar reningsanläggning innan det når recipienten (procent)	50	50	50	60
DN	Andel fosfor i rötslam som återförs som näringsämne till produktiv mark (procent) ****	100	100	85	100
DN	Antal elever som skolinformationen möter i sin verksamhet	4 645	3 957	4 000	4 200

Kommentarer till indikatorernas prognos

** Utsortering av förpackningar och tidningar från framförallt flerfamiljsboenden har försämrats jmf. med tidigare år vilket avspeglas i indikatorn ”Andel rätt sorterat restavfall”. Kommunens rådighet är för detta område begränsad vilket försvårar i att vidta verkningsfulla åtgärder.

** Utfall 2017 för indikatorn ”Antal kemikalier som innehåller risk eller utfasningsämnen” är korrigerad siffra då tidigare siffra inte stämde.

*** Energiförbrukningen ser ut att öka under året. Anledningen är dels att Vatten och avlopp har fått flera anläggningar (Sjöboviken, Grythem, Västeråsen) att driva, problem med en värmepump på Vattenverket samt en installation av nya blåsmaskiner på Skebäckverket. De nya blåsmaskinerna är mer energieffektiva än de gamla men under ombyggnadstiden har den provisoriska driften inte kunnat drivas optimalt.

**** Två månaders slamproduktion har klarat Naturvårdsverkets krav på slamkvalitet för att få spridas på s.k. produktiv mark men inte uppnått Revaq-systemets hårdare krav, då kvoten kadmium/fosfor varit för hög.

* KF= Utvecklingsuppdrag från kommunfullmäktige, PN= Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN= Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om ekologiskt hållbar kommun

Park och gata har under året arbetat mycket med att implementera Grönstrategins intentioner om ökat medvetande ekosystemtjänster, framförallt genom satsningar på Fjärilens landskap. Verksamheten har också påbörjat en stor insats kring genomlysning av verksamhetens vagnpark, där målet är att behovsanpassa vagnparken ytterligare med klimatpåverkan och optimerad nyttjandegrad som två prioriterade perspektiv.

Övergripande för förvaltningen minskar energiförbrukningen, till stor del tack vare utbytet av gatubelysning som fortsatt är hög. För VA ser dock energiförbrukningen ut att öka under året. Anledningen är dels att VA har fått flera anläggningar (Sjöboviken, Grythem, Västeråsen) att driva, problem med en värmepump på Vattenverket samt en installation av nya blåsmaskiner på Skebäckverket. De nya blåsmaskinerna är mer energieffektiva än de gamla men under ombyggnadstiden har den provisoriska driften inte kunnat drivas optimalt. VA konstaterar också att det idag uppstår en målkonflikt när kommunen exploaterar nya områden i ofördelaktiga lägen eller med en höjdsättning av området som innebär att VA-systemet inte kan byggas med självfall.

- En gemensam målbild för Samhällsbyggnad inom området energiförbrukning behöver tas fram för att undvika framtida energibehov i form av pumpning.

Andelen av kommunens egna fordon som drivs med biogas fortsätter att öka och så gör även användningen av HVO 100 för de fordon som inte drivs med biogas. Även i de externa entreprenaderna, främst inom avfalls verksamhetsområde, har medveten upphandling lett till minskad miljöpåverkan från transporter.

- För att få långsiktiga målsättningar i och relevanta delmål i nutid, behöver Fordonspolicyn revideras och uppdateras då den befintliga är inaktuell. Arbetet med detta har nyligen påbörjats.

På förvaltningsövergripande nivå är kemikaliarbetet fortsatt aktivt under året, kemikalielistor uppdateras i samband med inventeringar och de flesta märkningspliktiga produkterna riskbedöms. Under hösten kommer en förstudie färdigställas hos VA, förstudien ska visa på möjliga processalternativ till införande av läkemedelsrening vid Skebäckverket. Atleverket arbetar vidare med sluttäckning av befintlig deponi och planering inför etablering av ny deponi fortgår.

4.1.4 Mål: Det ska vara enkelt för medborgare och företag att få kontakt med kommunen, och utbudet av e-tjänster ska öka

Bedömningen är att Tekniska nämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om tillgänglighet/digitalisering i hög utsträckning kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt utveckling av e-tjänster inom hela förvaltningen samt förbättrad information på orebro.se såsom digital tidsbokning för säsongsskiftning av hjul på fordonsverksamheten, integrering av Avfalls e-tjänster på ”Mina sidor” samt digital ansökan för färdtillstånd inom Park och gata. • Digitaliseringsarbetet går framåt genom att bland annat påbörjat arbete av att rensa upp i befintliga mappstrukturer samt sammanställning av system utifrån 	<ul style="list-style-type: none"> • Möjligheten att internt kunna använda sig av digital signatur behöver utvecklas. Detta skulle som exempel kunna underlätta och effektivisera Fordonsverksamhetens interna avtalshantering. • Skyddsvärd information och GDPR, med anledning till att kommunen har för avsikt att vidareutveckla användandet av molntjänster finns nu ett stort behov inom förvaltningen att ta fram och implementera ett regelverk för hur denna typ av information ska hanteras.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<p>genomförda PM3 workshops. Samarbetet inom programområdet gällande digitaliseringsfrågor har förstärkts, kan leda till att resurser nu kan arbeta mer över förvaltningsgränserna inom hela programområdet.</p> <ul style="list-style-type: none"> Inom Vatten och avlopp har kommunikationen utvecklats tydligare i fler kanaler inför till exempel grävarbeten (pressmeddelanden, faktasidor orebro.se, landsbygdsnytt). 	<ul style="list-style-type: none"> Design, utveckling och införande av e-tjänster är ofta komplext och krävande. Resurser och kompetens är centraliserat i kommunen och i många fall begränsande för vår utvecklingstakt.

Prognos för indikatorer och utvecklingsuppdrag

KF/PN /DN	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
DN	Fordons kundmätning Vagnpark (NKI from år 2018, genomförs ej år 2019 utan genomförs nästa gång år 2020)				
	- Totalt	-	75		-
	- Kvinnor	-	75		-
	- Män	-	76		-
DN	Fordons kundmätning Verkstad (NKI, start 2018)				
	- Totalt		92	93	92
	- Kvinnor			93	92
	- Män			93	92
DN	SCB:s medborgarundersökning (betygsindex)				
	Gator och vägar *				
	- Totalt	57	54	behålla	öka
	- Kvinnor	57	52	behålla	öka
	- Män	56	55	behålla	öka
	Gång- och cykelvägar *				
	- Totalt	60	56	behålla	öka
	- Kvinnor	60	55	behålla	öka
	- Män	60	58	behålla	öka
	Vatten och avlopp				
	- Totalt	74	77	öka	öka
	- Kvinnor	75	77	öka	öka
	- Män	73	76	öka	öka
	Renhållning och sophämtning				
	- Totalt	70	67	öka	öka
	- Kvinnor	70	68	öka	öka
	- Män	69	67	öka	öka
DN	Kritik på Teknik (genomförs vart tredje år) **				
	Standarden på de stora gatorna i kommunen (procent)	Utfall 2016		Utfall 2019	
	- Totalt	47		**	öka
	- Kvinnor	52		**	öka
	- Män	40		**	öka
	Standarden på gång- och cykelvägarna (procent)				

KF/PN /DN	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
	– Totalt	56		**	öka
	– Kvinnor	56		**	öka
	– Män	56		**	öka
	Snöröjning och halkbekämpning på de större vägarna och gatorna (procent)				
	– Totalt	71		**	öka
	– Kvinnor	69		**	öka
	– Män	75		**	öka
	Snöröjning och halkbekämpning på cykelvägar (procent)				
	– Totalt	50		**	öka
	– Kvinnor	51		**	öka
	– Män	49		**	öka
	Andel som inte haft störningar i vattenförsörjningen (procent)				
	– Totalt	79 80***		85	85
	– Kvinnor	75 76***		85	85
	– Män	83		85	85
	Information om vad som får spolans ner i avloppet (procent)				
	– Totalt	75 76***		79	75
	– Kvinnor	75 77***		81	75
	– Män	74		75	75
	Information om gällande taxor och bestämmelser för VA (procent)				
	– Totalt	46		Frågan är borttagen i 2019 års undersökning	
	– Kvinnor	36			
	– Män	57			
	Bli av med ditt farliga avfall? (procent)				
	– Totalt	73 78***		75	75
	– Kvinnor	70 75***		75	75
	– Män	76 82***		75	75
KF	Servicegaranti: Snöröjning på gång-, cykel- och körbanor (procent). Snöröjning ska påbörjas på gång och cykelvägar efter avslutat snöfall vid minst sju cm djup. På körbanor påbörjas snöröjning efter avslutat snöfall vid minst tio cm djup. Röjning ska vara avslutad inom tolv timmar. ****	100	100	100	100
KF	Servicegaranti: Ansökan om parkeringstillstånd för rörelsehindrade (procent). Ansökan om parkeringstillstånd för rörelsehindrade ska handläggas inom fyra veckor.	100	100	100	99
KF	Servicegaranti: Potthål (procent) Potthål på körbanor samt gång och cykelvägar ska lagas inom fem dagar från det att anmälan kommit in till kommunen.	100	99	99	100
KF	Servicegaranti: Tillgång till vatten inom tre timmar (procent). Vid vattenläcka inom det	100	100	100	100

KF/PN/DN	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
	område där kommunen ansvarar för vatten och avlopp.				
KF	Servicegaranti: Tillgång till vatten i kranen inom 24 timmar (procent). Vid vattenläcka inom det område där kommunen ansvarar för vatten och avlopp.	100	100	100	100
KF	Servicegaranti: Ordrar (procenten visar totalt antal utförda ordrar av beställda tjänster). Inom fem arbetsdagar efter registrerad beställning (ärende) ska kund få servicen utförd för nedanstående tjänster (varje beställning genererar en order): <ul style="list-style-type: none"> - Kärthantering (ny utställning, ändring av storlek och utökning av antal) - Containerutställning - Utkörning av påsar och sorteringsutrustning (verksamheter och flerfamiljshus) - Utkörning tillbehör för el-avfallshämtning 	97,9	99,1	99,4	>98

Kommentarer till indikatorernas prognos

* Prognosen för SCB:s medborgarundersökning gällande gator och vägar samt gång- och cykelvägar blir behålla istället för att åka, utifrån ökade driftåtagande utan kompensation samt avsaknad av ramavtal med entreprenör.

** Fem frågor från 2019 års enkät har inget resultat redovisat, då dessa inte går att jämföra med frågorna från 2016 års enkät eftersom frågorna ändrats i 2019 års enkät (endast tre av åtta frågor går att jämföra med 2016 års enkät).

*** Då resultaten för 2019 och 2016 beräknats med (delvis/marginellt/lite) olika metoder, och då 2016 års resultat räknades om 2019, så kan resultaten för 2016 skilja sig något när de presenteras år 2019, därav nya siffror. Detta för att öka jämförbarheten mellan 2016 och 2019 års resultat.

**** Genom åren har standarden för snöröjningen höjts avsevärt och korrelerar därför inte med den servicegaranti som funnits med länge. Att mäta centimetrar och använda det som en parameter i servicegarantin är missvisande, då vinterväghållning är mer komplex än så. Under 2020 önskar verksamheten att revidera servicegarantin och förståelsen för hur vinterväghållningen sköts, varpå nytt förslag för servicegarantin för vinterväghållningen kommer att utarbetas. I dagsläget finns inget bra mätinstrument för att följa upp vinterväghållningen varpå endast en uppskattning kan göras.

* KF= Utvecklingsuppdrag från kommunfullmäktige, PN= Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN= Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om tillgänglighet/digitalisering

Utmaningar gällande digitalisering för år 2019/2020 är dels att hantera skyddsvärd information och GDPR-information på ett sätt som uppfyller de krav som Datainspektionen ställer på vår organisation. I detta arbete ingår även att ta fram regelverk för O365 som stödjer medarbetarna med att hantera denna typ av information.

En annan utmaning kring digitaliseringen är att titta över våra nuvarande processer och hantering av information/dokument som främst ligger i nuvarande mappsystem G: och S: och ta fram digitala varianter av dem som effektiviserar hanteringen genom förutbestämda flöden anpassade till processen, enklare uttryckt skräddarsydda verksamhetssystem som tas fram av de appar som finns i O365.

Inom Park och gata behöver det ske ett större utredningsarbete för att utreda flödena av inkommande, felanmälningar, klagomål, synpunkter och önskemål. Många ärenden hanteras i flera kanaler av flera olika tjänstemän vilket påverkar bland annat effektiviteten

och tar mycket arbetstid i anspråk. Arbetet förväntas även leda till att minimera händelsestyrda åtgärder.

- Under hösten kommer det att genomföras en processkartläggning kring detta.

Förvaltningens arbete med medborgardialog bedöms fungera väl och medborgardialog genomförs i huvudsak inom Park och gata. På grund av förändrade arbetssätt på bland annat Parkenheten har metodiken och organisationen kring medborgardialog utvärderats och gjorts om under året. Ansvar för medborgardialog inom parkområdet har flyttats från tidigare avropad resurs från Kommunstyrelseförvaltningen till medarbetarna inom parkenheten. Syftet med denna förändring är att göra medborgardialogen till en mer integrerad del av gestaltungsprocessen och att minska mängden dubbelarbete. En medborgardialog enligt den nya metoden, har ägt rum avseende Norrbyparken samt Varbergaprojektet.

Tillsammans med kommunikationsavdelningen pågår ett strategiskt arbete inom hela Park och gatas verksamhet kring att förbättra kommunikationen till medborgarna. Handlingsplaner tas fram för att tydligare identifiera utvecklingsområden och konkreta åtgärder.

Inventering av processer och processkartläggning av processer inom Park och Gata där behov har identifierats har inte utförts enligt plan då ingen utbildad resurs har funnits tillgänglig inom hela kommunen.

Vatten och avlopp driver ett internt utvecklingsarbete för förbättrad kommunikation vid grävarbeten, efter önskemål från politiken. Bredare kommunikation i fler kanaler, som till exempel pressmeddelanden och Landsbygdsnytt, har gett positiv effekt i form av färre frågor och klagomål. En handläggare med inriktning kommunikation har anställts på Ledningsnät för att säkerställa att det finns interna resurser för arbetet.

- Fler insatser planeras för att ytterligare underlätta för berörda att hitta information och enkelt komma i kontakt med oss via till exempel orebro.se

Det har skett försening av lansering av e-tjänster inom Vatten och avlopp på grund av hög personalomsättning i e-teamet på Kommunikationsavdelningen.

- Fortsatt utveckling med målsättning att lansera e-tjänst för servisanmälan hösten 2019 och e-tjänst för fettavskiljare och oljeavskiljare 2020. Fortsatt utveckling av e-tjänster när det gäller vattenmätarbyten. Arbetet pågår med att hitta lämplig teknisk lösning för att kunna sköta tidsbokning etc. via en app eller e-tjänst.

Fordon behöver ta fram ett sammanhållet och effektivt IT-systemstöd för hela fordonsverksamheten. Som exempel skulle Combuds tjänst kring hämta-lämna för tvätt, däckbyte, service och besiktning av personbilar utvecklas genom detta. Arbetet kring detta är uppstartat med hjälp av programrådets egna resurser för digitaliseringsledning samt resurser från KSF. Under verksamhetsåret kommer Fordon också att fortsätta utveckla användningen av det befintliga telematiksystemet, som är ett system för fordonsuppföljning. Systemet förväntas bidra till effektivare arbetssätt och högre planeringsgrad för service av kommunens fordon.

Avfall kommer fortsätta satsningen på en ökad tillgänglighet till våra tjänster, vilket i kombination med insatser för ökad kunskap och motivation till avfallssortering hos örebroarna, ska ge en ökning av materialåtervinning, återanvändning såväl som en ökad kundnöjdhet. Under året kommer därför åtgärder inom återanvändning samt förebyggande området genomföras. Fokus kommer framförallt vara kring åtgärder som stimulerar till ökade återanvändning och även i viss mån påverka medborgarna samt kommunen i en riktning mot hållbar konsumtion.

4.1.5 Mål: Medborgarna i Örebro kommun ska ha tillgång till bra kommunikationer

Bedömningen är att Tekniska nämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om bra kommunikationer i hög utsträckning kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Ett förarbete kring digital utbyggnad av bredband på landsbygden har inletts på Park och Gata i syfte att säkerställa den digitala infrastrukturen och möjligheten att leva och verka på samma villkor oavsett om man lever i städer, tätort eller på landsbygd. • I kommunikationen kring trafikavstängningar, i samband med grävarbeten, lyfter Vatten och avlopp upp påverkan för samtliga trafikslag (bil, buss, cykel och fotgängare). • Genomförda dialoger inom Park och gata med boende som berörs i samband med större förändringar i trafikreglering. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckla den systematiska ronderingen avseende vägnätet på specifikt hårt trafikerade gator och gång- och cykelbanor • Ur arbetsmiljösynpunkt så behöver mer hänsyn tas till medarbetarnas arbetsmiljö när det gäller avstängningar. I vissa fall måste säkerheten för medarbetarna gå före framkomligheten.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om bra kommunikationer

Bygg och drift arbetar systematiskt med att se över förvaltningens vägnät avseende drift och underhåll. Under året har en förbättring avseende rondering på hårt trafikerade och utsatta gator skett. Verksamheten har för avsikt att arbeta vidare med att utveckla arbetssätt och rutiner för hur det systematiska ronderingsarbetet ska förbättras. Detta för att förebygga antalet inkomna skadeärenden och försöka minimera dem ytterligare.

För att öka vintercyklandet och skapa god framkomlighet för våra fotgängare ska utveckling ske mot att effektivisera vinterväghållningen mer. Som en del av det kontinuerliga förbättringsarbetet ser Park och Gata årligen över sina arbetssätt och sätter av tid för planering i god tid innan säsongen. Dialog förs med Trafikingenjörer på Stadsbyggnad kring prioriteringsordning baserat på flöden i gång- och cykeltrafiken.

För Park och gata är det en utmaning i att kunna arbeta systematiskt och planerat med de resurser man har samtidigt som inflödet från allmänheten är väldigt hög och innehåller många komplexa ärenden. Dessa ärenden är relevanta för verksamheten men kan också vara väldigt otydliga avseende vem som är ansvarig, vad ärendet gäller och hur ärendet ska hanteras. Detta leder till att ärendena därför blir tvungna att handläggas oavsett karaktär, innan de kan lämnas över till ansvarig verksamhet som exempelvis kan vara privata fastighetsägare, de kommunala bolagen och/eller annan enhet inom kommunen som inte lyder under Tekniska förvaltningen. Att handlägga dessa kräver enormt mycket tid och resurser som påverkar det systematiska arbetet negativt.

- Ett större utredningsarbete för att utreda ärendeflöden behöver göras. En processkartläggning är planerad till hösten.

I arbetet med att förbättra informationen avseende bl.a. gatuarbete kommer Park och gata under året arbeta med att få klart med ett digitalt system som just nu går under arbetsnamnet "Nystart". Förhoppningen är att det ska kunna implementeras under 2020.

4.1.6 Mål: Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

Bedömningen är att Tekniska nämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om attraktiv arbetsgivare delvis kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Workshop "Säkra kompetensen" är genomförd och underlag är framtaget för vidare planering. Moderna lokaler på Citypassagen samt ny fart i planeringen av Aspholmenflytt är ett steg i en förbättrad arbetsmiljö för medarbetarna. 	<ul style="list-style-type: none"> Förstärkning av internkommunikation inom förvaltningen. Arbeta systematiskt med arbetsmiljöarbetet och stärka chefers förutsättningar i enlighet med ledarplattformen. Osäkerhet bland personal rådande framtiden för traditionell posthantering.

Prognos för indikatorer och utvecklingsuppdrag

KF/PN /DN	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
KS	Andel enheter med HME-värde på minst 78 (procent)	31	24		öka
KS	Anställningstrygghetsindex				
	- Totalt	89	89	oförändrat	öka
	- Kvinnor	89	90	oförändrat	öka
	- Män	88	89	oförändrat	öka
KS	Andel chefer som har mellan 10 - 30 medarbetare (procent)				
	- Totalt	55	53	öka	öka
	- Kvinnliga chefer	67	-		-
	- Manliga chefer	50	-		-
DN	Hållbart medarbetarengagemang (HME) Övergripande index				
	- Totalt	72	71	oförändrat	öka
	- Kvinnor	73	73	oförändrat	öka
	- Män	72	70	oförändrat	öka
DN	Hållbart medarbetarengagemang - Delindex Motivation				
	- Totalt	72	71	oförändrat	öka
	- Kvinnor		74	oförändrat	öka
	- Män		70	oförändrat	öka
DN	Hållbart medarbetarengagemang - Delindex Ledarskap				
	- Totalt	72	69	oförändrat	öka
	- Kvinnor		75	oförändrat	öka
	- Män		67	oförändrat	öka
DN	Hållbart medarbetarengagemang - Delindex Styrning				
	- Totalt	72	71	oförändrat	öka
	- Kvinnor		70	oförändrat	öka
	- Män		72	oförändrat	öka
DN	Antal medarbetare som utsatts för kränkande särbehandling (mobbing, sexuella trakasserier)				

KF/PN /DN	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
	samt diskriminering) av kollega/chef under de senaste 12 månaderna? (procent) *				
	- Totalt	23	38	minska	minska
	- Kvinnor	8	11	minska	minska
	- Män	15	20	minska	minska
DN	Andel anställda kvinnor (procent)	27	28	oförändrat	öka
DN	Andelen grönt, gult och rött i checklista för systematiskt arbetsmiljöarbete (procent) **	-	grönt 81 gult 17 rött 2	öka grönt	öka grönt

* KF= Utvecklingsuppdrag från kommunfullmäktige, PN= Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN= Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om attraktiv arbetsgivare

En bra arbetsgivare skapar en bra verksamhet. Genom att öka medarbetares förutsättningar för ett hållbart medarbetarengagemang, HME, ökar förutsättningarna för ett bra resultat i verksamheten. Det möjliggör en bra arbetsmiljö, att behålla befintliga medarbetare och att attrahera nya medarbetare.

Medarbetarenkäten mäter förutsättningar för ett hållbart medarbetarengagemang. Förvaltningens HME-värdet sänkes under 2018 från 72 till 71 med variationer inom förvaltningen. Faktorer som kan ge en ganska snabb negativ effekt på HME är t.ex. omorganisationer, förändringsarbete, chefsbyten etc. Insatser för att stärka HME tar ofta lite längre på sig för att visa effekt. Det handlar om att metodiskt och strukturerat arbeta med bland annat mål och uppföljning, kontinuerlig dialog via medarbetarsamtal och APT, närvarande ledarskap och ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Förvaltningen arbetar systematiskt med att stärka och rusta chefer i enlighet med ledarplattformen via bland annat chefsfrukostar och chefsträffar. Effekterna väntas synas senare varför 2019 års HME-värde prognostiserades vid delårsavstämningen till att endast bibehållas. Även verksamheterna inom förvaltningen arbetar med resultatet av medarbetarenkäten genom bland annat framtagande av handlingsplaner och uppföljning på APT och i medarbetarsamtal.

Kompetensförsörjning fortsätter vara en strategiskt viktig fråga för förvaltningen. Det är fortfarande svårt att rekrytera och behålla vissa yrkesgrupper, framför allt ingenjörer och projektledare, vilket blir en stor utmaning utan att tappa kvalitet och tempo i investeringsprojekten och planering av daglig drift samt underhåll. Även chefer med verksamhetskompetens är en utmaning att rekrytera. Projektledningsenheten inom Park och Gata har exempelvis under året inte haft kapacitet nog att kunna hantera alla inkomna beställningar utifrån förväntad tidplan för respektive projekt. Mycket tid för chefer inom förvaltningen läggs på rekryteringsprocesser. Tekniska förvaltningens förmåga att identifiera, ta till vara och utveckla medarbetarnas kompetens är av stor betydelse för den egna kompetensförsörjningen, nu och framåt. Workshop "Säkra kompetensen" är genomförd och underlag är framtaget för vidare planering.

Staden växer vilket ger högre inflöden på felanmälan och klagomål från medborgarna. Dessutom har förvaltningen fått reduceringskrav samt utökade driftåtaganden som inte kompenseras i budget under året vilket lett till sämre förutsättningar för att nå resultatuppfyllelse, en hög arbetsbelastning för anställda och risk för sämre kvalitet i tjänsterna samt sämre arbetsmiljö för medarbetarna.

Arbetet framåt inom förvaltningen kommer att präglas av en god internkommunikation som bedöms bidra till att skapa förtroende för ledningen, trygghet i vardagen och ge medarbetarna den information de behöver för att kunna utföra sitt jobb på ett bra sätt. En faktor som bidrar till trivsel på arbetet är delaktighet. När beslut som innebär stora förändringar förankras och syftet tydligt förklaras i ett tidigt skede stärks delaktigheten. Genom att involvera personalen fångar man också upp och får en bild av hur dagsläget upplevs och vilka utvecklingsområden medarbetarna ser.

4.1.7 Mål: Örebro kommun ska nyttja sina lokaler på ett effektivt sätt

Bedömningen är att Tekniska nämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om effektivt lokalnyttjande delvis kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Nya arbetslokaler på Citypassagen. En tillfällig lokallösning har utförts på rörverkstaden av Ledningsnät för att klara det mest akuta lokalbehovet för verksamheten. Förstudiearbetet i processen med att ta fram ett konkret förslag på nya lokaler för verksamheten som idag bedrivs på främst Aspholmen har startat upp och en projektgrupp är sammansatt. 	<ul style="list-style-type: none"> Tekniska förvaltningens lokaler som idag finns på Aspholmen behöver utvecklas till en funktionell, modern, yteffektiv och arbetsmiljömässigt riktig arbetsplats på en ny plats i Örebro. Lagringsytor och lagerlokaler efterfrågas av Tekniskas verksamheter på Aspholmen (ej Fordon)

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om effektivt lokalnyttjande

Under ledning av LFE och i nära samarbete med Tekniska Förvaltningens olika verksamheter har förstudiearbetet i processen med att ta fram ett konkret förslag på nya lokaler för verksamheten som idag bedrivs på främst Aspholmen startat upp. Projektgruppen som är sammansatt av representanter från Tekniskas samtliga verksamhetsområden, LFE samt Örebroporten jobbar för närvarande med att summera alla funktionsbehov, volymer, personalkategorier, kommande utveckling etc. så att Örebroporten kan börja arbeta på förslag på lösning. Tidigare förstudier används som underlag men behöver nu verifieras och framtidssäkras. Under förstudien kartlägger vi även övriga lokaler som används inom Tekniska förvaltningen för att säkra en helhetsbild av vad som används och för att kunna bedöma vad som eventuellt påverkas av de nya lokalerna och det nya läget. Förstudien har även i uppdrag att verifiera att den utpekade tomten, Olaus Petri 1:84,1:150 är väl fungerande och inga hinder stöts på samt att eventuellt sidoprojekt identifieras.

- Planen är att under september försöka få bilden över alla behov färdiga och att därefter färdigställa mer konkreta förslag på lokallayouter, lösning, utformning, genomförandeplan, budget etc. Ett beslutsunderlag beräknas färdigt för beslut senast under första kvartalet år 2020 för att starta projekteringsfasen och därefter produktion.

Avseende befintliga lokaler på Aspholmen kan Fordon i dagsläget inte använda tvätthallen som det är tänkt med anledning av trasig och föråldrad utrustning. Utredning pågår också för drivmedelsstationen. Där finns en möjlighet att vi kommer att ställas inför så stora behov av modernisering att en nyinvestering inte är ekonomiskt försvarbar med tanke på omvandlingsplaner av Aspholmen och förmodad flytt till nya lokaler.

Under året har del av förvaltningens medarbetare flyttat till Citypassagen. Det aktivitetsbaserade arbetssättet i Citypassagen innebär större möjlighet att samarbeta mellan medarbetare över de organisatoriska gränserna. Till detta kommer moderna tekniska hjälpmedel som stora enhetliga skärmar, närvaroplattform för att kunna se var kollegor befinner sig i realtid inom lokalerna, kreativa miljöer och tysta platser för inläsning.

4.1.8 Mål: Örebro kommuns ekonomi ska vara långsiktig och hållbar

Fördjupad information om ekonomi finns i kapitel 5, Analysunderlag, ekonomi.

Bedömningen är att Tekniska nämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om långsiktig och hållbar ekonomi delvis kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Effektiviseringsuppdraget både vad gäller drift och investering under innevarande år förväntas uppnås. • Borttagna subventioner på hyrorna för biogasbilar ger ett bättre resultat för Vagnpark och gör att vi säkerställer självkostnadsprincipen. • Samarbete mellan Förråd inom Fordon och förvaltningen i övrigt avseende sortiment och uthyrningsprodukter har tagit fart i och med anställandet av förrådsledare. Detta genererar högre avtalstrohet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Förbättringsarbete avseende inventariehantering. • Åtgärder för vinterväghållningens budget behöver tas fram. • Upphandlingsenhetens kapacitet och antalet upphandlingar i kö har påverkat genomförandegraden av flertalet av förvaltningens uppdrag.

Prognos för indikatorer och utvecklingsuppdrag

KF/PN /DN	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
KF	Ekonomisk ramavvikelse				
	- Skattefinansierad verksamhet	-5,0	-14,2	-16	+0
	- Vatten och avlopp	+0	-7,7	-9,3	+0,9
	- Avfall	-4,7	-9,4	+0,6	-2,7
	- Fordonsgas	-0,2	-0,5	-0,2	-0,4
DN	Elförbrukning per belysningspunkt i gatubelysning (kWh/belysningspunkt) *	262	222	öka	185
DN	Drift- och underhållskostnad dricksvattenproduktion (kr/ansluten) **	98	108	-	minska
DN	Drift- och underhållskostnad för distribution av dricksvatten (kr/ansluten) **	137	162	-	bibehålla/ minska
DN	Drift- och underhållskostnad för avledning av spillavloppsvatten (kr/ansluten) **	83	99	-	bibehålla/ minska
DN	Drift- och underhållskostnad för behandling av avloppsvatten (kr/ansluten PE=personequivivalent person) **	186	150	-	minska

Kommentarer till indikatorernas prognos

* Målvärdet för indikatorn "Elförbrukning per belysningspunkt i gatubelysning" kommer inte att nås på grund av resursbrist hos entreprenör samt inom verksamheten.

** För indikatorerna "Drift och underhållskostnad" så sätts ingen prognos vid delårsavstämningen.

* KF= Utvecklingsuppdrag från kommunfullmäktige, PN= Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN= Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om långsiktig och hållbar ekonomi

Nämnden klarar ekonomin inom ramen för den skattefinansierade delen om man lyfter av kostnader för vinterväghållning. Förvaltningen anser inte att några åtgärder ska vidtas i övriga verksamheter med anledning av underskottet vad gäller vinterväghållningen. En genomlysning av kostnadsutvecklingen har gjorts vilken presenteras i separat bilaga. Tekniska nämnden föreslås uppdraga till förvaltningen att se över möjliga åtgärder för att kunna sänka dessa kostnader.

För att klara kostnaderna inom Vatten- och avloppsverksamheten fattade Tekniska nämnden beslut i augusti om att föreslå kommunfullmäktige avgiftshöjning från årsskiftet. Avfallsverksamhetens taxa hålls i stort oförändrad inför nästa år.

Tekniska förvaltningen har en god ekonomisk kontroll med relativt få avvikelser trots flera inbyggda osäkerhetsfaktorer. Den växande staden har inneburit att nämndens driftområden har utökats under ett flertal år men verksamheten har inte kompenseras utifrån detta. Samtidigt står verksamheten inför ytterligare reduceringskrav. Konsekvensen är att förväntan från medborgarna är högre än vad verksamheten kan leverera.

En förutsättning för att nå de kommunala miljömålen har varit att byta ut gammal gatubelysning till LED. Arbetet har inte varit helt tillfredställande då det varit resursbrist hos kommunens underhållsleverantör men även internt då tjänsten innehas av singelkompetens och mycket tid går åt till att vara delaktig i projekt rörande den växande staden. Personalresurser som finns inom organisationen är dimensionerad för verksamhetens grunduppdrag. Det kan konstateras att nya uppdrag/projekt som beslutas ex Citypassagen påverkar ekonomin samt andra uppdrag. Exempelvis har förväntad tidskrivning på investeringsbudget istället belastat driftbudgeten och detta påverkar VA-taxan. De nya uppdragen behöver resursättas och prioriteras mot andra uppdrag innan beslut om projektstart.

Det genomfördes en höjning av förbrukningstaxan på 5,1 procent inför 2019. Ökade kapital- och driftkostnader gör att brukningstaxan inför 2020 föreslås höjas med 16 %. Vid utvärdering av anläggningsavgiftens täckningsgrad visade det sig att nuvarande anläggningsavgift inte täcker de kostnader kommunen har för anslutningen. Därför föreslås en höjning med 16% även på anläggningsavgiften.

Inventering och framtagning av underhållsplaner är påbörjad.

Tekniska Förvaltningen behöver säkra och skapa förutsättningar för en god inventariehantering inom förvaltningen. Planerat förbättringsarbete kring inventariehantering har fått skjutas framåt till förmån för budgetarbete.

- Arbetet planeras att eventuellt påbörjas senare under hösten.

Förvaltningens förmåga att leverera är bland annat beroende av Upphandlingsenhetens kapacitet, vilket hittills inte varit tillräcklig i förhållande till förvaltnings behov. Upphandlingar hamnar i kö och vi saknar avtal.

4.2 Mål inom Människors egenmakt

Ur ÖSB 2019: En människa som själv får vara aktiv i att forma sitt eget liv mår bra. En människa som har drivkraft att utveckla sig själv och sin omgivning ska få möjlighet till det. Örebro kommun ska bli bättre på att släppa lös den kraft som finns hos medborgare som kan och vill bidra till kommunens utveckling. I Örebro får alla möjligheter.

4.2.1 Mål: Alla ska ha tillgång till en meningsfull fritid

Bedömningen är att Tekniska nämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om meningsfull fritid i hög utsträckning kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Utveckling av Örebros parker och naturområden. Renovering av Oskarsparken har påbörjats liksom ombyggnation av Norrbyparken. • Genomförda dialoger, framförallt kopplade till barns och ungas utemiljöer. Detta gäller utformning och placering av naturlekplats i Varbergaprojektet samt anläggning av äventyrsstig i Varbergaskogen. • Arbetsmetodiken när det gäller medborgardialog har förändrats och är numera en mer integrerad del av planeringsprocessen när det gäller gröna miljöer. 	

Prognos för indikatorer och utvecklingsuppdrag

KF/PN/DN	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
KF	Nöjd Region-Index Fritidsmöjligheter				
	- Totalt	74	73	öka	öka
	- Kvinnor	75	72	öka	öka
	- Män	73	73	öka	öka
PN	Analys av resultatet av ovan indikator	Beskrivs i text			
Kommentarer till indikatorernas prognos					
Indexet är en del av medborgarundersökningen som genomförs av SCB. Under året har flera stora investeringar färdigställts, bland annat Vivallakullen och Varbergaskogen. Detta borde påverka resultatet positivt men eftersom enkäten genomförs under året är det oklart om det hinner få genomslag i årets undersökning.					

* KF= Utvecklingsuppdrag från kommunfullmäktige, PN= Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN= Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om meningsfull fritid

Grönstrategin ligger som en grund för allt arbete inom parker och grönområden. Tekniska förvaltningen deltar i arbetet med att ta fram en handlingsplan för åtgärder från Grönstrategin. Flera av dessa åtgärder är påbörjade. Stadsbyggnad ansvarar för handlingsplanens framtagande.

Under första delen av 2019 har stort fokus legat på att utveckla områdena mellan Oxhagen/Varberga och Varbergaskogen genom att bland annat lätta upp gränsen mellan parken och skogen för att göra det lättare för medborgarna att ta sig ut i naturen. I detta arbete har mycket dialog ägt rum, inte minst med förskolorna i området. Dialogerna som gjorts inom Varbergaprojektet ha bland annat lett till att en äventyrsstig har byggts i

samarbete med familjecentralen. Förskolor i området har varit med och haft direkt påverkan om hur projektet olika delar ska utformas exempelvis när det gäller placering av en naturlekplats.

Fortsatt arbete har skett med att utveckla stadens parker för att bättre tillgodose de parkbehov och önskemål som finns idag. Bland annat är urnträdgården i Stadsparken under ombyggnation, arbete med ombyggnation av Oskarsparken har påbörjats och planering för ombyggnation av Norrbyparken har slutförts.

4.2.2 Mål: I Örebro kommun ska alla människors lika värde och mänskliga rättigheter respekteras

Bedömningen är att Tekniska nämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om respekt för lika värde och mänskliga rättigheter delvis kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Förvaltningen bidrar på flera sätt till att skapa utbildningsinsatser och arbetstillfällen för exempelvis personer som står långt från arbetsmarknaden. 	<ul style="list-style-type: none"> Genomförande av genderbudgetanalys.

Prognos för indikatorer och utvecklingsuppdrag

KF/PN/DN	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
KF	Antal genderbudgetanalyser från föregående år som lett till beslut om förändringar i verksamhet eller arbetssätt.	-	-	-	-

Kommentarer till indikatorernas prognos

Park och gata har efterfrågat stöd från Kommunstyrelseförvaltningen kring genomförande av en genderbudget, men inte fått respons kring förfrågan. Genderbudget är en viktig prioritering i verksamhetsplaneringen inför 2020.

* KF= Utvecklingsuppdrag från kommunfullmäktige, PN= Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN= Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om respekt för lika värde och mänskliga rättigheter

Förvaltningen bidrar till att skapa utbildningsinsatser och arbetstillfällen för exempelvis personer som står långt från arbetsmarknaden, vilket leder till arbetslivserfarenhet och referenser. Detta ger fler medborgare en bättre förutsättning att komma ut i arbetslivet och kunna söka permanenta jobb. Flera exempel på detta i kapitel 4.1.2.

I Park och gatas arbete med utformning av gröna miljöer är tillgänglighet och inkludering en ständigt närvarande fråga. Att utforma miljöer som är tillgängliga och samtidigt i så stor utsträckning som möjligt även inkluderande för personer med funktionsnedsättning är en utmaning men gynnas i stor utsträckning av det nya synsättet på lekmiljöer som tillämpas med ett större fokus på naturliga material, gröna leklandskap och att lekredskap ska vara integrerade i lekmiljön. Hittills i år har detta tillämpats på lekmiljöerna som skapats i anslutning till Varbergaskogen, Tjäderlekens lekplats och lekplatsen på Lilla Bråtenvägen.

Ett av grunduppdragen hos Gata trafik är att skapa en tillgänglig stad för alla vad gäller gaturummet. Ett arbete pågår med att se över var kantstenar ska fasas för att öka tillgängligheten för personer med rörelsenedsättning samt förstärka för synsvaga med kontrastmålning.

4.3 Mål inom Barn och ungas behov.

Ur ÖSB 2019: Alla barn förtjänar en bra barndom och en trygg och utvecklade skolgång. Genom tidiga insatser och förebyggande arbete för att förebygga - såväl fysisk som social och psykisk ohälsa - kan fler barn och unga få en bra uppväxt och ett mer hälsosamt liv. En faktor som har stor och negativ effekt på barn och ungas uppväxt är barnfattigdom. Genom samordnade insatser från olika samhällsaktörer ska alla barns möjligheter till goda uppväxtvillkor stärkas.

4.3.1 Mål: Barn ska kompenseras för ojämlika uppväxtvillkor, Barn och ungdomar ska kunna ha en meningsfull fritid

Bedömningen är att Tekniska nämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om barns meningsfulla fritid i hög utsträckning kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Tillskapande av nya attraktiva lekmiljöer och spontanidrottsplatser. Bland annat en mycket uppskattad "Tarzanjungel" i VOX-parken. Inom projektet "Förlängda skolgårdar" har parkmiljöer i anslutning till skolor byggts om i ett samarbete med barn på skolorna och konstnärer som lett den kreativa processen. Projektet sker med hjälp av bidrag från Statens konstråd. 	<ul style="list-style-type: none">

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om barns meningsfulla fritid

Barnkonventionen blir lag år 2020 så en genomlysning av nämndens verksamhet har genomförts. Genomlysning har visat tydligt att det är parkenheten med planering och reinvestering i barns lekmiljöer som berörs mest. Parkenheten har bland annat med hjälp av bidrag från Statens konstråd under sommaren engagerat konstnärer som tillsammans med barn på fyra olika fritidshem deltagit i utformning och byggnation av lekmiljöer i respektive skolas närmiljö. Detta inom ramarna för projektet förlängda skolgårdar som strävar efter att komplettera den lagstadgade friyta på skolfastigheten med kvalitativ utemiljö på intilliggande parkmark.

Under våren och sommaren har bland annat Tjäderlekens lekplats och lekplatsen vid Lilla Bråtenvägen byggts om för att stimulera till en mer varierad lek. Detta med utgångspunkt i kommunens riktlinjer för lekmiljöer.

I projektet runt Varbergaskogen har flera aktivitetsytor skapats. En "tarzandjungel" med lianer och bildäck stimulerar till rörelselek liksom de "låg höjdsbanor" som och anlagts.

4.4 Mål inom Trygg välfärd.

Ur ÖSB 2019: Välfärdsinsatser i en kommun skapar kvalitet för enskilda människor. Det skapar också kvalitet för samhället som helhet – då stärks hela Örebro. Örebro ska vara en kommun där människor vill växa upp, arbeta och bli gamla. Då krävs en trygg välfärd så att människornas upplevda trygghet ökar.

4.4.1 Mål: Örebro kommun ska vara en trygg och säker kommun att bo, leva och verka i

Bedömningen är att Tekniska nämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om trygg och säker kommun i hög utsträckning kommer uppfyllas, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Genom kontinuerligt samarbete med fastighetsägare/City Örebro bidrar förvaltningen till ett renare och tryggare city. Gata och trafik deltar i projekt rörande säkrare cykel, Bus rapid transit (BRT) samt arbetar med investeringar av trafik-säkerhetshöjande åtgärder i befintligt vägnät. Arbete pågår med att utveckla laboratoriets datasystem. Statistik över antalet prov med anmärkningar skall då kunna ske på ett enkelt sätt. 	<ul style="list-style-type: none"> Rekrytering för utveckling av förvaltningens säkerhetsorganisation. Det långsiktiga, strategiska arbetet gällande förebyggande arbete mot nedskräpning saknas och organisationen är otydlig.

Prognos för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/ DN*	Indikatorer	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019	Målvärde 2019
DN	Vattenprover (Antal anmärkningar/antal dricksvattenprov)	12/652	7/557	15/600	0/600

Kommentarer till indikatorernas prognos

Antal prover är baserade på egenkontrollen på nätet. (Vattenverk och utökad provtagning ingår ej) Prover med anmärkning har förekommit främst i Sjöboviken, Västeråsen och Grythem (Nät som togs över av Örebro kommun 2018) Det har även varit prover med anmärkning på Hyttvägen i Garphyttan. Åtgärd ska beslutas i samråd mellan VV och LN då utredning om högreservoarens framtid pågår.

* KF= Utvecklingsuppdrag från kommunfullmäktige, PN= Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN= Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om trygg och säker kommun

Uppdragen rörande utbyggnad av vatten- och avloppssystemet till omvandlingsområden enligt utbyggnadsplanen är ofta komplexa och tidskrävande, inte minst i planeringskedet. Arbetet löper på ungefär som planerat med undantag av några områden som är försenade på grund av lång process för att få markåtkomst för ledningarna eller upphandling som blir överklagade.

Upphandling av ny vattenreservoar, Lyra, pågår. Lyra kommer att rymma 15 000 kubikmeter vatten, och vara 20 meter hög. Platsen, åsen i Adolfsberg i södra Örebro, medför att Lyra syns på långt håll och höjden ger ett bra, naturligt tryck för att örebroarna ska få ut vattnet i sina kranar. Planerad tid för färdigställande beräknas till december 2021.

Örebro kommun deltar tillsammans med fyra grannkommuner i arbetet att tillsammans med det kommunalägda Vätternvatten AB säkra dricksvattenleveranser från Vättern. Idag produceras Örebros dricksvatten genom infiltration av vatten från Svartån och reservvattentäkt saknas. För att långsiktigt trygga vår tillgång till rent dricksvatten är det av största vikt att arbetet med vatten från Vättern fortskrider. Vätternvatten AB beräknar att de kan leverera vatten från Vättern år 2027. För att säkra vattenförsörjningen fram till dess att kommunen får Vättern som ny vattentäkt ska det undersökas om vattendomens minimitappning av vatten från sjöarna till Svartån kan anpassas till vårt verkliga behov vid vattenverket. Nuvarande vattendom har tagit höjd för Örebros framtida expansion som överstiger dagens förbrukning med drygt 30 procent. Det blir då möjlighet att hålla kvar mer vatten uppströms i sjöarna.

För att långsiktigt trygga Svartån som vattentäkt pågår ett arbete med att inrätta ett vattenskyddsområde med föreskrifter som reglerar verksamheter i Svartåns avrinningsområde som kan påverka vattenkvaliteten negativt på både kort och lång sikt. Örebro kommun har lämnat in en ansökan till Länsstyrelsen om att inrätta ett vattenskyddsområde. Länsstyrelsen har lämnat synpunkter på vår ansökan och begärt kompletteringar. Tekniska nämnden deltar i den arbetsgrupp från Örebro kommun som arbetar med att komplettera ansökan.

Reinvesteringarna av ledningsnätet ökar till 42 mnkr för att år 2020 vara uppe på 47 mnkr enligt den bedömning som gjordes 2014. Förnysetakten behöver öka och under 2019 ska en ny beräkning göras för förnyelsebehovet under perioden 2020-2029. Under året ska Vatten och avlopp klimatsäkra råvattentillgången från Svartån i avvaktan på en ny vattentäkt. Pengar kommer att sökas från LST för att göra ett projekt och åtgärdsplan angående mätning och reglering av råvattentillgången i Svartån.

Arbete med att skapa en balans mellan trygghetsskapande åtgärder inom park och natur utan att påverka attraktiviteten negativt behöver utvecklas. Många av de trygghetsvandringar som genomförs har ett ganska ensidigt perspektiv vilket gör att många attraktiva miljöer riskerar att tas bort. Exempel på detta kan vara när det genomförs buskröjningar ur ett trygghetsperspektiv där man riskerar att ta bort både estetiska och biologiska värden om man inte ser saken ur ett helhetsperspektiv.

Gata och trafik deltar i projekt rörande säkrare cykel, Bus rapid transit (BRT) samt arbetar med investeringar av trafiksäkerhetshöjande åtgärder i befintligt vägnät. Bus rapid transit (BRT är ett projekt avseende snabb och kapacitetstarkt kollektivtrafik som Örebro region län tillsammans med Örebro kommun driver.

Det långsiktiga, strategiska arbetet gällande förebyggande arbete mot nedskräpning saknas och organisationen är otydlig. Park och Gatas insatser bygger på reaktiva insatser, där vi är de som plockar upp skräpet och tömmer sopkärnen. Att arbeta med förebyggande åtgärder kräver annan typ av organisation och annan kunskap än vad verksamheten har. Under året kommer en ny avfallsplan tas fram där man särskilt behandlar frågan kring förebyggande arbete mot nedskräpning. Park och Gata medverkar vid framtagandet av avfallsplanen för att bidra med kunskap och erfarenhet i dessa frågor. Vi har under året arbetat fram ett förslag till handlingsplan i den nya avfallsplanen som ska bidra positivt och långsiktigt till det proaktiva arbetet mot nedskräpning. I arbetet med avfallsplanen medverkade också Park och Gata i de delar som handlade om att minska byggavfall och öka återvinningen av byggavfall vid entreprenader. En förhoppning finns att den nya avfallsplanen bidrar till ett mer kommunövergripande koordinerat och långsiktigt arbete påbörjas som kan ge positiva effekter. Då detta är ett långsiktigt arbete där olika funktioner, arbetssätt och metoder

behöver synkroniseras i kommunen tillsammans med andra samarbetspartners och där ett gränsöverskridande arbete krävs, kommer vi inte se effekten förrän om några år.

Förvaltningen kommer under året att stärka sin säkerhetsorganisation genom en nyrekrytering inom säkerhetsområdet. Det kommer att leda till en uppbyggnad av struktur och enhetlighet och stärka krisberedskapen. Under hösten kommer arbete med kontinuitetsplanering att fortgå tillsammans med säkerhetsavdelningen.

5. Analysunderlag – ekonomi.

Tekniska nämndens budget för den skattefinansierade verksamheten är 162 565 tkr. Resultatet för hela den skattefinansierade verksamheten kommer att bli ett underskott på 16 mnkr, vilket i sin helhet härrör från vinterväghållningen.

Prognosen bygger på att vi får kompensation för ökade kapitalkostnader på grund av ökad volym medan kapitalkostnader för de investeringar som leder till en sänkning av våra totala driftskostnader finansieras av nämnden själv.

En konsekvens av att staden växer är ett utökat driftåtagande för våra verksamheter som i grunden kräver förstärkning av både ekonomiska, personella och maskinella resurser. När nu det ekonomiska utrymmet minskar kan vi kortsiktigt klara en ekonomi i balans genom allmän återhållsamhet på kostnadssidan. Ett exempel på detta är att vi har/kommer att få ett antal vakanser under året där vi inte kan återbesätta direkt i anslutning till att arbetstagare slutar. På längre sikt behöver vi utveckla och effektivisera olika arbetssätt och i vissa fall ompröva åtaganden samt ambitionsnivåer. Förvaltningen har påbörjat ett sådant arbete och kommer att återkomma till nämnden med konkreta förslag med varaktigt ekonomisk effekt i samband med budgetarbetet inför 2020.

Vi har under flera år avsatt medel i planeringsreserven för att nyttjas för nämndens egna kostnader i samband med medborgardialoger. Förra året rymdes dessa kostnader inom nämndens ”ordinarie” anslag och vi bedömer att så kan ske även i år.

Årets budget på 20 mnkr för vinterväghållningen har redan överskridits. Under förutsättning att hösten/vintern 2019 blir en ”normal vinter” kommer vi att göra ett underskott vad gäller vinterväghållningen med cirka 16 mnkr.

Förvaltningen har gjort en sammanställning över kostnadsutvecklingen de senaste åren. Vi kan konstatera att det är ett flertal olika parametrar som spelar in. Det handlar om allt från väderleken i sig till ökad ambitionsnivå och volym samt höjda entreprenadkostnader. En detaljerad redogörelse framgår i bifogad bilaga. Förvaltningen föreslår att nämnden uppdrar till förvaltningen att föreslå kostnadssänkande åtgärder vad gäller vinterväghållningen i samband med budgetarbetet inför 2020. Kostnaderna för vintern 2019/2020 är till stora delar redan uppbokade via avtal med entreprenörer.

Den övriga Park- och gatuverksamheten gör sammantaget ett nollresultat. De kostnader vi haft i samband med asfaltreklamationerna vi gjort i förhållande till leverantören förutsätter vi justeras inom ramen för tvisten. När det gäller Conventum- och Oscariagaragen har vi idag inget besked om när de övergår i det kommunala parkeringsbolagets regi och vi har därför med dem i prognosen både vad gäller kostnader och intäkter.

Fordon kommer också att göra ett nollresultat i förhållande till årets budget. Biogasmacken som fordonsverksamheten hanterar har haft stillestånd p.g.a. reparationer under en period och därför har försäljningen där gått ned. Det finns risk för att vi inte kan ”ta ifatt” den minskningen under året och därmed landa i ett underskott.

Även Ledning och Stab gör sammantaget ett nollresultat i förhållande till budget.

Avfallsverksamheten planerade i samband med budget för ett underskott på cirka 2,7 mnkr. Prognosen pekar nu på att det kommer att bli ett överskott på ca 0,6 mnkr. Det beror framförallt på att volymerna och därmed intäkter av s.k. annat avfall som kommit in till Atle blivit väsentligt större än vi antog i samband med budget.

VA kommer att göra ett underskott på ca 9,3 mnkr. I samband med budgetarbetet togs inte kostnader för Vattenstämman, Vätternvatten AB och skyfallsförsäkring, totalt ca 3 mnkr, med. Dessutom har de budgeterade kostnaderna blivit högre än planerat. Den enskilt största orsaken till kostnadsökningen, ca 4 mnkr, beror på att investeringar inte har kunnat planeras enligt investeringsplan på grund av personalbrist. Det i sin tur har fört med sig att den personal vi har inte har kunnat debitera tid på dessa investeringsprojekt utan använt sin tid och därmed kostnaden i den löpande driften. Elkostnaderna vid båda våra verk blir ca 2 mnkr högre än budgeterat. Övriga kostnadsökningar vägs upp av vakanta tjänster och allmän återhållsamhet på övriga inköp. I det förslag till taxeändring som nämnden fattade beslut om i augusti och som nu är på väg för beslut i samband med ÖSB 2020 har förvaltningen tagit hänsyn till dessa förändringar.

Vi har inte fått något anslag för Fordonsgas. Kostnaderna, som förväntas bli 0,2 mnkr, brukar regleras i samband med bokslut och vi förutsätter att så blir fallet även 2019.

Vi har inte lyckats med att rekrytera ingenjörer i den takt vi önskat till varken park- och gatuverksamheten eller VA-verksamheten. Detta har lett till att vi inte kunnat planera och projektera investeringar på planerat sätt. En stor del av investeringarna kommer inte att kunna fullföljas under 2019. Inom VA har vi också prioriterat om mellan våra olika objekt och ökat förnysetakten.

5.1 Enheternas ekonomiska resultat

Skattefinansierad verksamhet

Nämnd	2018 Bokslut	Ack Augusti Utfall	Ack Augusti Budget	Ack Augusti Avv. i tkr	Helår Prognos	Helår Budget	Helår Avvikelse
4 Inköp tillg o vnet samt bidrag	-98	-56	-67	10	-100	-100	0
5 Personalkostnader	-636	-591	-507	-84	-760	-760	0
7 Övriga kostnader	-84	-79	-20	-59	-30	-30	0
Netto	-817	-726	-593	-133	-890	-890	0

Vi har inte avsatt något i planeringsreserven.

Park och gata vinterväg	2018 Bokslut	Ack Augusti Utfall	Ack Augusti Budget	Ack Augusti Avv. i tkr	Helår Prognos	Helår Budget	Helår Avvikelse
3 Intäkter	4 457	3 905	1 500	2 405	5 000	2 250	2 750
4 Inköp tillg o vnet samt bidrag	-28 040	-28 854	-12 543	-16 311	-31 622	-18 814	-12 808
5 Personalkostnader	0	0	0	0	0	0	0
6A Lokalhyror	-179	-111	-87	-24	-131	-131	0
6B Entrpr, fastighetskostn, övr. m	-2 972	-5 922	-2 039	-3 883	-9 000	-3 058	-5 942
7 Övriga kostnader	-798	-78	-165	87	-247	-247	0
Netto	-27 533	-31 059	-13 333	-17 726	-36 000	-20 000	-16 000

En utförlig sammanställning av kostnadsutvecklingen för vinterväghållningen framgår av bifogad bilaga.

	2018	Ack	Ack	Ack	Helår	Helår	Helår
Park och gata exkl vinterväg	Bokslut	Augusti	Augusti	Augusti	Prognos	Budget	Avvikelse
3 Intäkter	217 759	138 329	127 367	10 962	185 754	191 051	-5 297
4 Inköp tillg o vnet samt bidrag	-172 321	-118 381	-102 848	-15 533	-154 033	-154 273	240
5 Personalkostnader	-82 019	-57 038	-58 666	1 628	-83 191	-89 606	6 415
6A Lokalhyror	-10 087	-7 813	-6 930	-883	-10 605	-10 395	-210
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-66 841	-47 951	-32 621	-15 330	-48 932	-48 932	0
7 Övriga kostnader	-11 018	-10 921	-4 388	-6 534	-7 729	-6 581	-1 148
Netto	-124 528	-103 686	-78 086	-25 600	-118 736	-118 735	0

Det höga utfallet till och med augusti på intäkter beror framförallt på att vi debiterat årskostnad för bland annat markhyror och skötselavtal. Parkeringsintäkterna kommer att bli ca 2 mnkr lägre än budgeterat. Det beror framförallt på att kommunen inte upphandlat biljettautomater som vi skulle behövt för att byta ut de automater som inte fungerar. Prognosen av underskott på intäkterna beror dessutom på att vi inte kommer att få så stora intäkter från den interna tidskrivningen som vi budgeterat för. Det beror på att vi har flera vakanta tjänster vilket också avspeglar sig i minskade personalkostnader i förhållande till budget. De ökade kostnaderna under övrigt beror på kostnader för elkostnader, uppsättning, nedtagning, transport och förvaring av ny vinterbelysning. Dessutom ökade säkerhetskraven och därmed kostnaderna i samband med Hindersmässan.

	2018	Ack	Ack	Ack	Helår	Helår	Helår
Kapitalkostnader exploatering	Bokslut	Augusti	Augusti	Augusti	Innev. Progn	Budget	Avv Progn- Budg
3 Intäkter	4 168	797	667	130	1 000	1 000	0
4 Inköp tillg o vnet samt bidrag	-11 047	-16 538	-11 240	-5 298	-21 800	-16 860	-4 940
Netto	-6 879	-15 741	-10 573	-5 168	-20 800	-15 860	-4 940

Det förväntade underskottet kommer att kompenseras med motsvarande budgetbelopp efter beslut i programnämnd Samhällsbyggnad i september. I samband med bokslutet kommer delar av kostnaderna att bokas mot kommunens egna kapital.

	2018	Ack	Ack	Ack	Helår	Helår	Helår
Fordon	Bokslut	Augusti	Augusti	Augusti	Prognos	Budget	Avvikelse
3 Intäkter	115 191	76 484	78 985	-2 501	117 804	118 477	-673
4 Inköp tillg o vnet samt bidrag	-56 281	-38 015	-36 289	-1 726	-55 209	-54 433	-776
5 Personalkostnader	-17 886	-11 378	-11 963	585	-17 479	-19 004	1 525
6A Lokalhyror	-9 782	-6 927	-6 707	-220	-10 299	-10 060	-239
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-36 315	-24 099	-24 636	537	-36 309	-36 954	645
7 Övriga kostnader	-1 950	-1 366	-1 136	-230	-2 186	-1 704	-482
Netto	-7 022	-5 300	-1 745	-3 555	-3 678	-3 678	0

Anslaget avser Combuds verksamhet.

	2018	Ack	Ack	Ack	Helår	Helår	Helår
Ledning	Bokslut	Augusti	Augusti	Augusti	Prognos	Budget	Avvikelse
3 Intäkter	7 284	5 097	4 933	163	7 400	7 400	0
4 Inköp tillg o vnet samt bidrag	-302	-353	-62	-291	160	-93	253
5 Personalkostnader	-1 716	-784	-813	29	-1 529	-1 276	-253
6A Lokalhyror	-38	-304	-36	-268	-54	-54	0
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-497	-331	-107	-224	-160	-160	0
7 Övriga kostnader	-1 127	-1 058	-1 407	350	-2 111	-2 111	0
Netto	3 605	2 267	2 508	-241	3 706	3 706	0

Stab	2018 Bokslut	Ack Augusti Utfall	Ack Augusti Budget	Ack Augusti Avv. i tkr	Helår Prognos	Helår Budget	Helår Avvikelse
3 Intäkter	4 390	1 830	2 445	-615	3 506	3 667	-161
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-696	-375	-243	-131	-365	-365	0
5 Personalkostnader	-7 479	-5 325	-5 007	-317	-7 770	-7 931	161
6A Lokalyror	-400	-202	-409	207	-613	-613	0
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-101	-110	-56	-54	-84	-84	0
7 Övriga kostnader	-2 521	-1 162	-1 188	26	-1 782	-1 782	0
Netto	-6 807	-5 344	-4 459	-885	-7 108	-7 108	0

Ack utfall reducerat med ankomstregistrerade internfakturor 1 100 tkr som belastar verksamheter under september.

Våra administrativa enheter klarar att bedriva verksamheten inom budget.

Taxefinansierad verksamhet

VA- och Avfallsverksamheterna finansierar sin verksamhet inom ramen för respektive taxas långsiktiga utveckling.

Avfall	2018 Bokslut	Ack Augusti Utfall	Ack Augusti Budget	Ack Augusti Avv. i tkr	Helår Prognos	Helår Budget	Helår Avvikelse
3 Intäkter	142 103	101 403	99 090	2 313	150 401	148 635	1 766
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-71 742	-45 597	-45 177	-421	-68 433	-67 765	-668
5 Personalkostnader	-35 490	-24 037	-24 390	353	-35 748	-36 594	847
6A Lokalyror	-1 163	-862	-829	-32	-1 283	-1 244	-39
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-26 604	-18 497	-18 781	284	-27 821	-28 172	351
7 Övriga kostnader	-16 533	-12 020	-9 906	-2 114	-16 536	-14 859	-1 677
Netto	-9 429	389	7	383	580	0	580

Tack vare ökade intäkter för förorenade massor blir resultatet ett överskott på knappt 0,5 mnkr i stället för det underskott på 2,7 mnkr som vi planerade för i budgetarbetet.

VA	2018 Bokslut	Ack Augusti Utfall	Ack Augusti Budget	Ack Augusti Avv. i tkr	Helår Prognos	Helår Budget	Helår Avvikelse
3 Intäkter	294 726	197 496	205 493	-7 997	299 662	308 240	-8 578
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-155 508	-102 930	-113 669	10 739	-169 079	-170 503	1 424
5 Personalkostnader	-68 282	-45 785	-49 400	3 615	-70 038	-76 026	5 989
6A Lokalyror	-2 416	-2 346	-2 306	-40	-3 395	-3 459	64
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-57 516	-37 411	-27 275	-10 136	-47 235	-40 913	-6 322
7 Övriga kostnader	-18 715	-13 252	-11 559	-1 693	-19 193	-17 339	-1 854
Netto	-7 711	-4 228	1 285	-5 512	-9 277	0	-9 277

Verksamheten kommer att göra ett underskott med ca 9,3 mnkr.

Fordonsgas	2018 Bokslut	Ack Augusti Utfall	Ack Augusti Budget	Ack Augusti Avv. i tkr	Helår Prognos	Helår Budget	Helår Avvikelse
3 Intäkter	6 578	4 640	5 068	-428	7 550	7 602	-52
4 Inköp tillg o vhet samt bidrag	-1 856	-1 157	-1 431	274	-2 227	-2 147	-80
6B Entrpr,fastighetskostn, övr. m	-5 170	-2 747	-3 533	786	-5 300	-5 300	0
7 Övriga kostnader	-86	-126	-103	-22	-230	-155	-75
Netto	-535	610	0	610	-207	0	-207

Vi har inte fått något anslag för Fordonsgas. Kostnaderna brukar regleras i samband med bokslut och vi förutsätter att så blir fallet även 2019.

5.4 Investeringar

Tabellerna nedan avser budget 2019 inklusive överfört från 2018 och revideringar som beslutades av Kommunstyrelsen i juni.

Park och gata	2018 Bokslut	Ack Augusti Utfall	Helår Prognos	Helår Budget	Helår Avvikelse
303-101 IT-infosystem	-2 030	-445	-2 059	-2 059	0
303-516 S Strandgatan omb trädförny	0	0	0	-5 000	5 000
303-520 Parkeringsledningssystem	0	0	0	-1 000	1 000
303-551 Ombyggn av trästrandsskon. öst	-3 309	0	2 993	2 993	0
303-552 Vattenskyddsåtg Vattenverksaga	-43	0	-2 287	-2 287	0
303-556 Trafiksäkerhet vid skolor	0	0	-57	-57	0
303-561 Planlager för flis, utbyggnad	-1	-16	-1 709	-1 709	0
303-563 Ombyggnad av Restalundsvägen	-171	-150	-220	-220	0
303-564 Hjälmaran Muddring rännan Hemf	-2 585	-319	-2 000	-2 000	0
303-565 Asfaltsunderhåll Komponentavsk	-12 734	-12 711	-36 489	-36 489	0
303-566 Turistvägvisning	-11	-29	-2 500	-4 500	2 000
303-567 Trappor	-304	0	-5 000	-5 000	0
303-568 Biofilter Raingarden	-68	-21	-2 875	-2 875	0
303-569 Sortering på stan	-3	0	-148	-148	0
303-572 Biljettautomater parkering	-2 218	-316	-1 000	-2 298	1 298
303-573 Industrispår ny växel Törsjö	0	0	-5 991	-5 991	0
303-575 LED belysning	-5 757	-1 435	-8 000	-15 847	7 847
303-576 Trafiksignalanläggningar	-1 311	0	-6 689	-6 689	0
303-835 Dammar	0	-115	-3 000	-12 973	9 973
303-836 Konstbyggnader	-2 078	-79	-5 000	-42 000	37 000
303-837 Dagvattenpumpstn Våghustorget	0	-20	-1 500	-1 500	0
303-838 Omb gator i sb m förnyelse VA-	-2 657	-201	-4 683	-4 683	0
303-839 Gatubelysn stolpar o kablar	-4 396	-4 152	-9 604	-9 604	0
303-891 Tillgänglighetsåtgärder	-360	-2	-1 937	-1 937	0
303-892 Förstärkn räcken Svartån	-42	-18	-423	-423	0
303-893 Trafikräkning	0	-3	-1 872	-1 872	0
303-917 Bullersanering	-20	-127	-2 946	-2 946	0
303-961 Industrispår	-1 200	-368	-1 673	-1 673	0
303-991 Trafiksäkerhetsobjekt	-2 613	-1 290	-6 464	-6 464	0
303-998 Trafikreglering	-398	-198	-2 102	-2 102	0
306-040 Skolan i park och natur	0	0	-1 500	-1 500	0
306-041 Svalsjöparken	0	0	-3 000	-3 000	0
306-042 Temalek Stadsparken	0	0	-3 500	-3 500	0
306-043 Träd på Hertig Karls Allé	0	0	-5 000	-5 000	0
306-118 Plaskdammar	-57	-258	-4 274	-4 274	0
306-120 Trädplantering	-1 659	-1 722	-3 498	-3 498	0
306-121 Barnens skog	-87	-7	0	0	0
306-136 Parker reinvestering naturplan	-9 986	-3 320	-12 563	-12 344	-219
306-138 Fjärilens landskap	1 633	-958	-3 133	-3 133	0
306-139 Brunnsparken	0	0	-1 600	-1 600	0
306-140 Lekplatser	-355	-2 428	-10 545	-8 645	-1 900
353-260 Arbetsredskap	-625	-237	-1 000	-1 000	0
Summa	-55 446	-30 945	-164 848	-226 847	61 999

VA	2018 Bokslut	Ack Augusti Utfall	Helår Prognos	Helår Budget	Helår Avvikelse
302-010 Gemensamt	-743	-1 912	-4 809	-17 921	13 112
302-110 RVÖ vattenfas	-9 872	-4 121	-9 139	-2 535	-6 604
302-111 RVÖ slamfas	-1 444	-18	-500	-5 193	4 693
302-112 Fordonsgas	0	-11	-750	0	-750
302-113 Kväveprojektet	-1 219	-589	-700	0	-700
302-120 Brevens	0	-184	-1 000	0	-1 000
302-170 Odensbacken	0	0	0	-1 600	1 600
302-200 Spillvattenpumpstationer	-4 423	-961	-1 800	0	-1 800
310-500 Mätarverkstaden	0	0	-67	-67	0
310-501 Egna vattenmätare	-1 941	-1 510	-2 059	-2 059	0
311-001 Gemensamt	-34	-268	-7 594	-7 594	0
311-101 Servislag, Drift LN	0	0	-61	-61	0
311-201 Servicebilar LN	0	-340	-1 850	-1 850	0
311-202 Katastrofpump SB, LN	0	-67	0	0	0
311-203 Betalstationer	-833	-8	-960	-960	0
311-280 Röverkstan	-346	0	0	0	0
311-302 Svetscontainrar	0	-237	0	0	0
312-001 Vattenledn. gem	-207	0	-2 193	-2 193	0
312-101 Spillvattenledning gemensam	0	-405	-1 200	-1 200	0
312-104 Spillvattenledning, brunnar	0	-272	0	0	0
312-204 Dagvattenledning, brunnar	0	-272	0	0	0
314* Förnyelse	-38 719	-35 605	-74 100	-56 500	-17 600
315* Planering	-85 723	-33 678	-56 300	-121 300	65 000
316* Exploatering	-45 650	-20 556	-46 527	-65 700	19 173
318-714 Mogetorpsprojektet/Vättern	-1 417	-31	0	0	0
318-720 Skråmsta ombygg reservoar o ka	-6 521	-3 062	-8 000	-8 000	0
318-721 Nytt vattentorn	-2 321	-467	-1 000	-40 134	39 134
318-991 Svampen Hissar	-59	-170	-300	-6 847	6 547
318-994 Ny tryckstegringsstation Lanna	-206	-427	-3 294	-3 294	0
318-995 Ny kraft Ekeby-Almby	0	-86	-300	-300	0
Summa	-201 678	-105 256	-224 503	-345 308	120 805

Vi har inte lyckats med att rekrytera ingenjörer i den takt vi önskat till varken park- och gatuverksamheten eller VA-verksamheten. VA har dessutom haft problem med att få beslut om markåtkomst. Detta har lett till att vi inte kunnat planera och projektera investeringar på planerat sätt. En stor del av investeringarna kommer inte att fullföljas under året. Inom VA har vi också prioriterat om mellan våra olika objekt och ökat förnyelsetakten.

Bredband	2018 Bokslut	Ack Augusti Utfall	Helår Prognos	Helår Budget	Helår Avvikelse
302-010 Gemensamt	-244	-671	-10 000	-59 154	-49 154
Summa	-244	-671	-10 000	9 329	-49 154

Tekniska nämnden har efter beställning av Kommunstyrelseförvaltningen, ansvaret för att bygga ledningsnät för att möjliggöra utbyggnad av bredband. Det är först i år som arbetet kommit i gång på allvar. Merparten av anslaget kommer alltså skjutas över till nästa år.

Fordon	2018 Bokslut	Ack Augusti Utfall	Helår Prognos	Helår Budget	Helår Avvikelse
320-089 Inventarier	-439	-238	-2 315	-2 315	0
353-010 Fordon, skattefinansierat	-30 786	-16 148	-32 400	-32 400	0
353-010 Fordon, taxefinansierat	-13 709	-4 603	-18 000	-18 000	0
Summa	-44 934	-20 989	-52 715	-52 715	0

Möjligheterna att kunna genomföra våra investeringar enligt prognos är beroende av att vi kan rekrytera/behålla våra projektledare och att ramavtal med entreprenörer upphandlas.

6. Övriga åtaganden.

Örebro kommun blir en hållbar kommun, både ur socialt, ekologiskt och ekonomiskt perspektiv, först när samtliga nämnder tar hänsyn till politiskt beslutade förhållningssätt och låter dem genomsyra den ordinarie verksamheten. Nedan följer de kommungemensamt prioriterade åtaganden som nämnden har för att kommunen ska kunna utvecklas hållbart.

Markeringen visar om arbetet med åtagandet pågår enligt plan, om arbetet är på planeringsstadiet eller om nämnden behöver stöd.

6.1 Kommunövergripande åtagande

Kommunövergripande åtagande	Pågår	Planeras	Behöver stöd	Eventuell kommentar
Miljöprogrammet (Klimatstrategi, Avfallsplan, Naturplan, Grönstrategi, Trafikprogram, Vattenplan, Gifffritt Örebro och Strategi för miljöanpassat byggande): Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och de åtgärder som fastställts i styrdokument inom Miljöprogrammet utförs	☒	☐	☐	
Mänskliga rättigheter: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att de åtgärder som fastställts i styrdokumentet rörande HBTQ, teckenspråk, barnets rättigheter, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld utförs	☐	☐	☒	Förvaltningen behöver stöd avseende utbildning.
ANDT: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att förebyggande arbete sker enligt Strategi med fokus på förebyggande arbete mot alkohol, narkotika, dopning och tobak.	☐	☐	☒	
Hållbar arbetsmiljö: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att de åtgärder som fastställs i handlingsplanen för hållbar arbetsmiljö för kvinnor och män utförs	☐	☐	☒	
Digitaliseringsstrategin: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att kulturen och arbetssätten inom nämnden stödjer utvecklingen enligt digitaliseringsstrategin.	☒	☐	☒	Behöver stöd i genomförande utifrån kommungemensamma delar.

Kommunövergripande åtagande	Pågår	Planeras	Behöver stöd	Eventuell kommentar
Jämställdhet: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att de åtgärder som fastställts i Strategi för ett jämställt Örebro utförs	☐	☒	☐	Utbildningsinsats.
Barnfattigdom: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att de åtgärder som fastställts i Handlingsplan mot Barnfattigdom utförs	☐	☒	☐	
JID: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs inom jämställdhets- och ickediskrimineringsfrågor inom organisationen och att de åtgärder som fastställts i Jämställdhets och ickediskrimineringsplan utförs	☐	☐	☒	
Nämnden ansvarar för att säkerställa att samverkan sker med det civila samhället	☒	☐	☐	Uppdrag från Park och Gata till föreningsverksamhet sker kontinuerligt. Samverkan sker med ideella organisationer kring Åternyttan.
Nämnden ansvarar för att möjliggöra för människor att leva och verka på landsbygden	☒	☐	☐	Förarbete kring digital utbyggnad av bredband på landsbygden har inletts på Park och Gata, för att säkerställa den digitala infrastrukturen och möjligheten att leva och verka på samma villkor oavsett om man lever i städer, tätort eller på landsbygd.

6.2 Programövergripande uppdrag och förhållningssätt

I kapitel 5 i Programplan med budget 2019 lyfter Programnämnd samhällsbyggnad några särskilt prioriterade uppdrag och förhållningssätt till driftsnämnderna inom programområdet. Dessa följs upp nedan. Med programövergripande avses även programgemensamt.

Programövergripande uppdrag/ förhållningssätt	Pågår	Planeras	Behöver stöd	Berörs inte	Eventuell kommentar
Samordna och informera om arbetsprocesser/ insatser inom trafik och infrastruktur: Ytterligare samordna arbetsprocesserna och till medborgare (och andra berörda), utifrån ett helhetsperspektiv, informera om olika investeringar och åtgärder kring trafiken och dess infrastruktur.	☒	☐	☐	☐	Ett exempel är att vi har medborgardialoger vid större ändringar i trafikregleringen. Se mer i kapitel 4.1.5.
Tydliggöra/synliggöra långsiktiga behov: Tydliggöra och synliggöra behoven av verksamhet (berör särskilt kultur och fritidsområdet) och i ett tidigt skede inkludera dessa i samhällsplaneringsprocessen.	☒	☐	☐	☐	
Minska klyftorna: Bidra till arbetet med att minska klyftorna. Ett viktigt område är insatser som möjliggör möten mellan människor.	☒	☐	☐	☐	Nämndens bidrag inom arbetsmarknadsområdet, se kapitel 4.1.2.
Effektivisera: Effektivisera verksamheten enligt de kommungemensamma krav som finns.	☒	☐	☐	☐	
Reducera investeringsprogrammet för att minska driftkostnadskonsekvensen.	☐	☒	☐	☐	Ytterligare översyn aktuellt utifrån budgetdirektiv 2020–2022.
Förbättra skolresultaten. Bidra till det kommungemensamma prioriterade utvecklingsområdet om att förbättra skolresultaten. Till exempel genom olika insatser öka kvaliteten på skolgårdar, i trafikmiljön runt skolor mm.	☒	☐	☐	☐	Gata och trafik har bland annat gjort vissa åtgärder för att höja trafiksäkerheten på Kåvivägen. Ett liknande arbete pågår på Bäckvägen.
Intern samordning inom programområdet: Aktivt arbeta för förbättrad	☒	☐	☐	☐	

Programövergripande uppdrag/ förhållningssätt	Pågår	Planeras	Behöver stöd	Berörs inte	Eventuell kommentar
samordning inom programområdet.					
Dialog och samverkan med civila samhället: Inom sitt verksamhetsområde utifrån ett helhetsperspektiv, utveckla former för dialog och samverkan med det civila samhället.	☒	☐	☒	☐	Det är en fortsatt ökning av material till återanvändning vilket är resultatet av ett utökat och framgångsrikt samarbetet med föreningarna kring Åternyttan. Park och gata behöver stöd i arbetet.
Effektiv lokalanvändning: Inom sitt verksamhetsområde, för kommunens om helhet och i samverkan med andra, öka förutsättningarna för en ökad samordning av lokaler och effektivare lokalanvändning.	☒	☐	☐	☐	Förstudie pågår avseende nya lokaler istället för Aspholmen.
Digitalisering: Bidra till att den programgemensamma digitaliseringsstrategin verkställs.	☒	☐	☐	☐	
Programgemensamt utvecklingsarbete: Bidra till övrigt programgemensamt utvecklingsarbete som ägs av programdirektör.	☒	☐	☐	☐	Ett prioriterat utvecklingsarbete är för mandatperioden skapa förutsättningar för att effektivisera samordningen av arbetsprocesserna inom programrådets verksamheter. Arbetet med att utveckla samverkan över programrådesgränserna, de kommunala bolagen mm ingår också här. Ett annat är att fortsatt synliggöra konsekvenserna av den växande staden genom framtagande av nyckeltal.

7. Fem år i sammandrag.

Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019
Befolkning					
Antal invånare Örebro kommun (preliminära siffror för 2018)					
- totalt	144 258	146 631	150 192	153 317	öka
- kvinnor	73 193	74 171	75 829	77 342	öka
- män	71 065	72 460	74 363	75 975	öka
Anställda Tekniska förvaltningen					
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare					
- totalt	465	361	373	376	öka
- kvinnor	138	94	102	104	öka
- män	327	267	271	272	öka
Antal visstidsanställda, årsarbetare					
- totalt	31	31	28	21	öka
- kvinnor	7	4	5	6	öka
- män	24	27	23	15	öka
Sjukfrånvaro i procent av arbetstiden					
- totalt	5,2	5,5	5,2	4,9	oförändrad
- kvinnor	7,1	7,3	5,8	5,5	oförändrad
- män	4,4	4,9	5	4,7	oförändrad
Korttidsfrånvaro dag 1-14, sjukdagar per anställd (procent)					
- totalt	5,5	7,1	5,8	6,75	oförändrad
- kvinnor	5,9	10,9	7,2	8,27	oförändrad
- män	5,4	5,9	5,4	6,18	oförändrad
Organisationsutveckling					
Antal balansräkningsenheter	2	2	2	2	2
Park och gata					
Gator/vägar i Örebro (km) *	459	461	464*	477	480
Gång och cykelvägar i Örebro (km) *	278	279	282*	282	290
Skadeärenden (antal)	79	73	92	80	minska
Vinterväghållning (tkr)	28 735	24 975	23 015	27 533	**
Vinterväghållning körbana (kr/m ²)	4,7	3,2	3,0	3,8	**
Vinterväghållning gång/cykelvägar (kr/m ²)	13,8	13,6	12,4	13,4	**
Asfaltsunderhåll körbanor (tkr)	20 714	10 545	28 074	12 034	25 000
Asfaltsunderhåll gång/cykelvägar (tkr)	5 945	5 102	3 878	690	5 000
Väghållning kostnad per m ² körbanor sommars/vinter (resultatet är beroende av väderförhållanden under vintermånaderna)	6,1	6,3	6,3	7,3	**
* Utfall 2017 och 2018 för indikator "Gator/vägar i Örebro" samt "Gång och cykelvägar i Örebro" är uppskattade siffror					
** Resultatet är beroende av väderförhållanden under vintermånaderna					
Fordon					
Kommunens inköpta volymer av drivmedel (tkr)					
- Bensin	1 492	1 174	1013	1 110	öka
- Biogas	3 753	3 994	4480	4 879	Öka
- Diesel	7 500	6 706	6592	5 650	minska
- HVO100	-	653	1726	3 462	öka
- Etanol	152	127	72	20	minska

Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Prognos 2019
Avfall					
Matavfall till rötning (ton)	8 388	8 935	8 740	8 903	9 200
Hushållsavfall till förbränning (ton)	22 490	22 786	22 565	21 838	21 500
Förberedelse för återanvändning (ton)	183,4	379,0	427,3	538	600
Vatten och avlopp					
Antal avloppsstoppar, (stycken)	42	65	83	56	minska
Antal vattenläckor (stycken)	63	98	78	116	minska
Ledningslängd (km)	1 819	1 843	1 844	1 863	öka

8. Bilagor.

Bilaga 1 Under perioden avslutade och pågående uppdrag

Uppdrag	Kommer från*	Status
Bygga ny vattenreservoar vid Glomman.	KF	Pågår
Fortsatt bidra till projekt "Vatten från Vättern"	KF	Pågår
Fortsatt bidra för ett vattenskyddsområde för Svartån.	KF	Pågår
Bidra till en förbättrad vattenkvalitet i Hjälmaran	KF	Pågår
Hygien- och rengöringsartiklar som innehåller mikroplaster i kommunens verksamheter ska fasas ut. Teknik som renar vatten från läkemedelsrester och mikroplaster i kommunens reningsverk ska undersökas.	KF	Pågår
Fortsatt driva verkställighet av åtgärder i avfallsplan för både Örebro kommun som organisation samt geografiskt område.	KF	Pågår
Utöka och fördjupa samarbetet med grannkommuner och regionen.	DN	Pågår
Fortsatt hämtning av förpackningar och tidningar tillsammans med hushållsavfall.	DN	Pågår
Fortsatt bidra i utredning kring långsiktigt hållbara lösningar för avfallshantering i förtätade stadsmiljöer	KF	Pågår
Bistå i arbetet med framtagande av en revidering/ny avfallsplan	KF	Pågår
Delta i kommunens arbete med tolkning och tillämpning av nya producentansvarsförordningen.	DN	Pågår
Kommunen ska stärka möjligheterna till rekreation och motion genom att rusta upp våra naturreservat, parker och motionsspår.	KF	Pågår
Bidra till arbetet med områdesvis handlingsplaner	KF	Pågår
Fortsatt bibehållen kundnöjdhet vad gäller vinterväghållning och sandupptagning	KF	Pågår
Samordning av gatuarbeten	KF	Pågår
Trygghetsskapande belysningssatsningar	KF	Pågår
Fortsätta arbetet med att tillgänglighetsanpassa våra offentliga miljöer	KF	Pågår
Arbetet med att klottersanera för att skapa en trygg och trevlig miljö ska fortsätta under 2019.	KF	Pågår
Inom sitt verksamhetsområde verkställa grönstrategin.	KF	Pågår
Bidra till arbetet med omvandling från trafikleder till stadsgator	KF	Pågår
Bidra till arbetet med detaljplan för Södra station	KF	Pågår
Bidra till uppdrag som stimulerar ett tryggt och ökat cyklande	KF	Pågår
Bidra till att skapa tillgängliga mötesplatser för lek, motion, rekreation och kultur, så kallade "strukturenskapande samhällsfunktioner".	KF	Pågår
Bidra till utveckling av Karlslund respektive Brunnsparken.	KF	Pågår
Genomförande av muddring i Hjälmaran	KF	Påbörjad (Tillståndsprocess).
Möjliggöra för laddstationer till elbilar på kommunal mark.	KF	Pågår
Bidra till uppdraget om att färdigställa ombyggnationen/ breddningen av Skebäcksbron.	KF	Avslutat
Flera trafiksäkerhetsåtgärder vid platser där många barn rör sig kommer att genomföras under 2019.	KF	Pågår
Bidra till färdigställandet av strategi för påverkan av resvanor.	KF	Pågår
Uppdrag kring mötesplatser för integration (klyftor) – prioriterat uppdrag	KF	Pågår
Bidra till att utveckla dagens linjenät för att uppnå bättre kundnöjdhet och ökad kostnadseffektivitet (BRT) (klyftor) – prioriterat uppdrag	KF	Pågår

Uppdrag	Kommer från*	Status
Örebro kommun ska vara en trygg kommun att bo och vistas i. Trygghetskänslan påverkas av en rad olika faktorer. Att hålla en stadskärna ren och snygg och bostadsområdena välskötta med belysning som fungerar, skräp som är upplockat och klotter som är bortsanerat ökar tryggheten och attraktiviteten för kommunens invånare och besökare och därför ska detta arbete fortsatt prioriteras.	KF	Pågår
Fortsätta att stärka och utveckla det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet i stadens bostadsområden.	KF	Pågår

* KF= Utvecklingsuppdrag från kommunfullmäktige, PN= Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN= Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Bilaga 2 Resultat- och balansräkningar för Avfalls- och VA-verksamheterna

Bilaga 3 – Vinterväghållning ökade kostnader

Resultat- och balansräkningar för Avfalls- och VA- verksamheterna

**Tekniska nämnden
Örebro kommun**

RESULTATRÄKNING DELÅR 2 2019 (tkr)						
AVFALLSVERKSAMHET						
				Delår 2		Bokslut
		Not		2019		2018
Verksamhetens intäkter		1		99 391		138 119
Verksamhetens kostnader		2		-96 267		-142 833
Avskrivningar				-2 759		-4 743
Verksamhetens nettokostnader				365		-9 457
Finansiella intäkter		3		60		77
Finansiella kostnader		4		-36		-49
Resultat före extraordinära poster				389		-9 429
Årets resultat				389		-9 429

BALANSRÄKNING DELÅR 2 2019 (tkr)				
AVFALLSVERKSAMHET				
			Delår 2	Bokslut
TILLGÅNGAR	Not		2019	2018
Anläggningstillgångar				
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	5		51 154	53 455
Pågående ny- till- och ombyggnad	6		2 152	145
Maskiner och inventarier	7		1 806	2 012
Summa anläggningstillgångar			55 112	55 612
Omsättningstillgångar				
Kundfordringar			18 051	17 463
Övriga kortfristiga fordringar			2 280	957
Likvidkonto	8		77 568	76 995
Summa omsättningstillgångar			97 899	95 415
SUMMA TILLGÅNGAR			153 011	151 027
SKULDER OCH EGET KAPITAL				
Eget Kapital				
Balanserat resultat			90 898	100 327
Årets resultat			389	9 429
Summa eget kapital			91 287	90 898
Avsättningar				
Återställning av deponi	9		45 144	45 939
Långfristiga skulder				
Anläggningslån	10		0	0
Summa långfristiga skulder			0	0
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder			7 041	7 341
Avfallsskatt			716	1 584
Semesterlöneskuld			1 645	2 126
Övriga skulder			7 178	3 139
Summa kortfristiga skulder			16 580	14 190
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL			153 011	151 027

FINANSIERINGSANALYS DELÅR 2 2019 (tkr)			
AVFALLSVERKSAMHET			
Finansieringsanalysen visar kassaflödet från löpande verksamhet, investeringsverksamhet samt finansieringsverksamhet. Kassaflödet från dessa sektorer utmynnar i förändring av likvida medel.			
		Delår 2	Bokslut
		2019	2018
Löpande verksamhet			
Årets resultat		389	-9 429
Justering för ej likviditetspåverkande poster			
-av- och nedskrivningar		2 759	4 743
Justering för ej likviditetspåverkande poster		-1	0
-gjorda avsättningar		-795	-3 977
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		2 352	-8 663
Ökning(-)/Minskning(+) av kortfristiga fordringar		-1 911	182
Ökning(+)/Minskning(-) av kortfristiga skulder		2 391	-432
Kassaflöde löpande verksamhet		2 832	-8 913
Investeringsverksamhet			
Investering i materiella anläggningstillgångar		-2 259	-4 468
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	0
Kassaflöde investeringsverksamhet		-2 259	-4 468
Finansieringsverksamhet			
Nyupptagna lån		0	0
Amortering av skuld		0	0
Kassaflöde finansieringsverksamhet		0	0
Årets kassaflöde			
		573	-13 381
Likvida medel vid årets början		76 995	90 377
Likvida medel vid årets slut		77 568	76 995
Finansiella nyckeltal			
Likviditet		5,90	6,72
Soliditet		60%	60%
Skuldsättningsgrad		40%	40%

NOTER DELÅR 2 2019 (tkr)						
AVFALLSVERKSAMHET						
					Delår 2	Bokslut
					2019	2018
Not 1	Verksamhetens intäkter					
	Brukningssavgifter kommunexterna				43 989	65 460
	Brukningssavgifter kommunbolagen				15 049	22 476
	Brukningssavgifter kommuninterna				2 839	4 181
	Övriga intäkter kommunexterna				34 373	42 502
	Övriga intäkter kommunbolagen				510	719
	Övriga intäkter kommuninterna				2 631	2 781
	Summa				99 391	138 119
Not 2	Verksamhetens kostnader					
	kommunexterna				-65 071	-101 344
	kommunbolagen				-2 376	-13
	kommuninterna				-28 820	-41 476
	Summa				-96 267	-142 833
Not 3	Finansiella intäkter					
	räntor på kundfordringar				35	77
	ränta på överlikviditet				25	0
					60	77
Not 4	Finansiella kostnader					
	Ränta kapitalkostnad				0	0
	övriga finansiella kostnader				-36	-49
					-36	-49
Not 5	Mark, byggnader och tekniska anläggningar					
	Ingående värde				53 455	52 932
	Nettoinvesteringar				252	4 378
	Korrigeringar, strykningar				0	0
	Utrangering				0	0
	Avskrivningar				-2 553	-3 855
	Utgående värde				51 154	53 455

					Delår 2	Bokslut	
					2019	2018	
Not 6	Pågående ny- till och ombyggnader						
	Ingående värde				145	54	
	Drifftagning				-252	-54	
	Nya pågående, ej avslutade, investeringar				2 259	145	
	Utgående värde				2 152	145	
Not 7	Maskiner och inventarier						
	Ingående värde				2 012	2 900	
	Korrigerig ingående värde				0	0	
	Nettoinvesteringar				0	0	
	Flyttning				0	0	
	Utrangering				0	0	
	Avskrivningar				-206	-888	
	Utgående värde				1 806	2 012	
Not 8	Likvidkonto						
	Beloppet avser Avfallsverksamhetens interna fordran på balansdagen (avräkningsfordran)						
Not 9	Avsatt för återställande av deponi						
	Ingående balans				45 939	49 916	
	Årets avsättning				0	0	
	Uttag				-795	-3 977	
	Outnyttjade belopp som återförts				0	0	
	Förändring av nuvärdet				0	0	
	Totalt avsatt till deponi				45 144	45 939	
	För återställandet av deponier rekommenderas att en avsättning görs motsvarande uppskattade kostnader för återställandet. Atleverket fick sin ansökan om att få fortsätta att deponera till 2025 på nuvarande deponi beviljad av miljödomstolen 071206.						
	Slutlig justering av fonden gjordes i samband med bokslut då avstämning med kalkyl och faktiskt utfall genomförts.						
Not 10	Anläggningslån						
	Ingående skuld				0	0	
	Amortering				0	0	
	Utgående skuld				0	0	

RESULTATRÄKNING DELÅR 2 2019 (tkr)						
VA-VERKSAMHET						
					Delår 2	Bokslut
			Not		2019	2018
Verksamhetens intäkter			1		133 805	190 794
Förändring av kortfristig skuld till VA-abonnenterna					0	5 758
Verksamhetens kostnader			2		-102 728	-152 218
Avskrivningar			3		-22 088	-30 322
Verksamhetens nettokostnader					8 989	14 012
Finansiella intäkter			4		75	56
Finansiella kostnader			5		-13 292	-21 780
Resultat före extraordinära poster					-4 228	-7 712
Årets resultat					-4 228	-7 712

BALANSRÄKNING DELÅR 2 2019 (tkr)				
VA-VERKSAMHET				
		Not	Delår 2	Bokslut
TILLGÅNGAR			2019	2018
Anläggningstillgångar				
Mark, byggnader, tekniska anläggningar		6	974 525	955 621
Pågående ny-, till- och ombyggnad		7	351 908	285 714
Maskiner och inventarier		8	3 648	4 279
Summa anläggningstillgångar			1 330 081	1 245 614
Omsättningstillgångar				
Kundfordringar			32 438	24 027
Övriga kortfristiga fordringar			10 081	6 619
Likvidkonto		9	-234 909	-138 755
Summa omsättningstillgångar			-192 390	-108 109
SUMMA TILLGÅNGAR			1 137 691	1 137 505
SKULDER OCH EGET KAPITAL				
Eget Kapital				
Balanserat resultat			-7 711	0
Årets resultat			-4 228	-7 711
Summa eget kapital			-11 939	-7 711
Långfristiga skulder				
Anläggningslån		10	752 618	765 097
Periodiserade anläggningsavg			368 780	339 292
Investeringsbidrag			2 938	1 664
Summa långfristiga skulder			1 124 336	1 106 053
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder			18 005	35 916
Semesterlöneskuld			2 331	3 346
Skuld till abonnenter		11	0	0
Övriga skulder			4 959	-98
Summa kortfristiga skulder			25 295	39 164
SUMMA SKULDER			1 137 692	1 137 505

FINANSIERINGSANALYS DELÅR 2 2019 (tkr)			
VA-VERKSAMHET			
Finansieringsanalysen visar kassaflödet från löpande verksamhet, investeringsverksamhet samt finansieringsverksamhet. Kassaflödet från dessa sektorer utmynnar i förändring av likvida medel.			
		Delår 2	Bokslut
		2019	2018
Löpande verksamhet			
Årets resultat		-4 228	-7 712
Justering för ej likviditetspåverkande poster			
-av- och nedskrivningar		22 088	30 322
-Upplösning av investeringsbidrag		-30	-38
-gjorda avsättningar		4 394	6 657
Justering för ianspråktaga avsättningar		-12 096	-18 433
Justering för ej likviditetspåverkande poster		4	116
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		<i>10 132</i>	<i>10 912</i>
Ökning(-)/Minskning(+) av kortfristiga fordringar		-11 873	1 582
Ökning(+)/Minskning(-) av kortfristiga skulder		-13 869	304
Kassaflöde löpande verksamhet		-15 610	12 798
Investeringsverksamhet			
Investering i materiella anläggningstillgångar		-107 167	-226 114
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	0
Investeringsbidrag		1 912	24 434
Kassaflöde investeringsverksamhet		-105 255	-201 680
Finansieringsverksamhet			
Nyupptagna lån		0	130 000
Amortering av skuld		-12 479	-18 282
Ökning av periodiserade anslutningsavgifter		37 190	36 246
Kassaflöde finansieringsverksamhet		24 711	147 964
Årets kassaflöde		-96 154	-40 918
Likvida medel vid årets början		-138 755	-97 837
Likvida medel vid årets slut		-234 909	-138 755
Finansiella nyckeltal			
Likviditet		-7,61	-2,76
Soliditet		0%	0%
Skuldsättningsgrad		100%	100%

NOTER DELÅR 2 2019(tkr)				
VA-VERKSAMHET				
Belopp tkr				
			Delår 2	Bokslut
			2019	2018
Not 1	Vksamhetens intäkter			
	Brukningssavgifter kommunexterna		79 793	112 888
	Brukningssavgifter kommunbolagen		28 502	39 982
	Brukningssavgifter kommuninterna		1 296	2 194
	Övriga intäkter kommunexterna		4 134	7 360
	Övriga intäkter kommunbolagen		638	327
	Övriga intäkter kommuninterna		7 346	9 610
	*lanspråkstagande anslutningsavgifter		6 990	9 742
	*Ränta exploateringsinvestering		5 106	8 691
	Summa		133 805	190 794
	*Fr o m 2002 periodiseras anläggningsavgifterna för exploatering.			
	Anläggningsavgifter togs till och med 2006 succesivt i anspråk med 1/33			
	årligen. Från och med 2007 tas de i anspråk med 1/50 årligen under den			
	beräknade brukningstiden. En retroaktiv beräkning från 1996 har skett.			
	Återstående del som periodiserats tillföres årligen ränta med en räntesats			
	motsvarande kommunens interneränta.			
	Influtna anläggningsavgifter ianspråk tas även för att täcka räntekostnader			
	för investeringar i exploateringsområden.			
	Utgående skuld 2019-04-30 uppgår till 351 577 tkr inklusive ränta.			
Not 2	Vksamhetens kostnader			
	kommunexterna		-70 371	-102 413
	kommunbolagen		-1 039	-948
	kommuninterna		-31 318	-48 857
			-102 728	-152 218
Not 3	Avskrivningar			
	Anläggningstillgångar skrivs av enligt plan över den förväntade			
	nyttjandeperioden.			
	Följande avskrivningstider tillämpas:		År	År
	Vatten- och avloppsledning		50	50
	VA-anläggningar, t ex vatten- och reningsverk		25	25
	Maskiner och inventarier		5-10	5-10
	Årets avskrivningar fördelas på:			
	Vatten- och avloppsledning		-8 050	-12 013
	VA-anläggningar, t ex vatten- och reningsverk		-13 407	-16 976
	Maskiner och inventarier		-631	-1 333
			-22 088	-30 322
	<i>Avskrivningar framgår av Not 6,7,8</i>			

					Delår 2	Bokslut
					2019	2018
Not 4	Finansiella intäkter					
	räntor på kundfordringar				75	56
	ränta på överlikviditet				0	0
					75	56
Not 5	Finansiella kostnader					
	*Ränta inlutna anslutningsavgifter				-4 394	-6 657
	Ränta kapitalkostnad				-8 875	-15 102
	Övriga finansiella kostnader				-23	-21
					-13 292	-21 780
Not 6	Mark, byggnader och tekniska anläggningar					
	Ingående värde				955 621	900 770
	Nettoinvesteringar				40 368	85 233
	Korrigeringar, strykningar				141	-1 186
	Flyttningar				0	0
	Utrangering				-8	0
	Avskrivningar				-21 597	-29 196
	Utgående värde				974 525	955 621
						0
Not 7	Pågående ny-, till- och ombyggnader					
	Ingående värde				285 714	168 189
	Drifttagning				-39 065	-85 431
	Flyttningar/Nedskrivning				4	1 277
	Nya pågående, ej avslutade, investeringar				105 255	201 679
	Utgående värde				351 908	285 714
Not 8	Maskiner och inventarier					
	Ingående värde				4 279	5 413
	Nettoinvesteringar				0	199
	Flyttning				0	0
	Utrangering				0	0
	Avskrivningar				-631	-1 333
	Utgående värde				3 648	4 279

					Delår 2	Bokslut
	Likvidkonto				2019	2018
Not 9	Beloppet avser Va-verksamhetens kortfristiga interna fordran på balansdagen.					
	Anläggningslån					
Not 10	Ingående skuld				765 097	653 379
	Nytt lån				0	130 000
	Amortering				-12 479	-18 282
	Utgående skuld				752 618	765 097
	Skuld till abonnenter					
Not 11	VA-verksamheten har från 2012 ändrat redovisningsprincip.					
	Enligt denna ska årets överskott, bokföras som skuld till va-abonenterna o					
	betalas tillbaka inom tre år.					
	Skulden regleras via taxeavgifter, dvs man gör ett underskott.					
	Ingående värde				0	5 758
	Årets förändring					-5 758
	Utgående värde				0	0

Bidragande orsaker till ökade kostnader för vinterväghållningen över tid.

Under de senaste 6-7 åren ser vi en ökning av kostnaderna för vinterväghållningen.

Budgeten för vinterväghållningen har inte reviderats sedan 2014.

2013 låg budgeten för vinterväghållningen på 19,7 miljoner kronor och 2014 ökades budgeten med 300 000 kronor till 20 miljoner kronor.

Trots ökade krav under vintertid på framkomlighet (främst på gång – och cykelbanor, vid cykelställ, övergångsställen samt i centrala delarna av staden) genom framtagande av bland annat plan för ökat cyklande, investering i sopsaltmaskiner samt andra faktorer för ökad tillgänglighet för allmänheten, så har vare sig budgeten följt den utvecklingen och inte heller servicegarantierna för vinterväghållningen som inte är reviderad på över tio år.

Verksamheten märker av och ser att kraven på standarden generellt ökar år efter år, från allmänheten, andra interna verksamheter samt politiken.

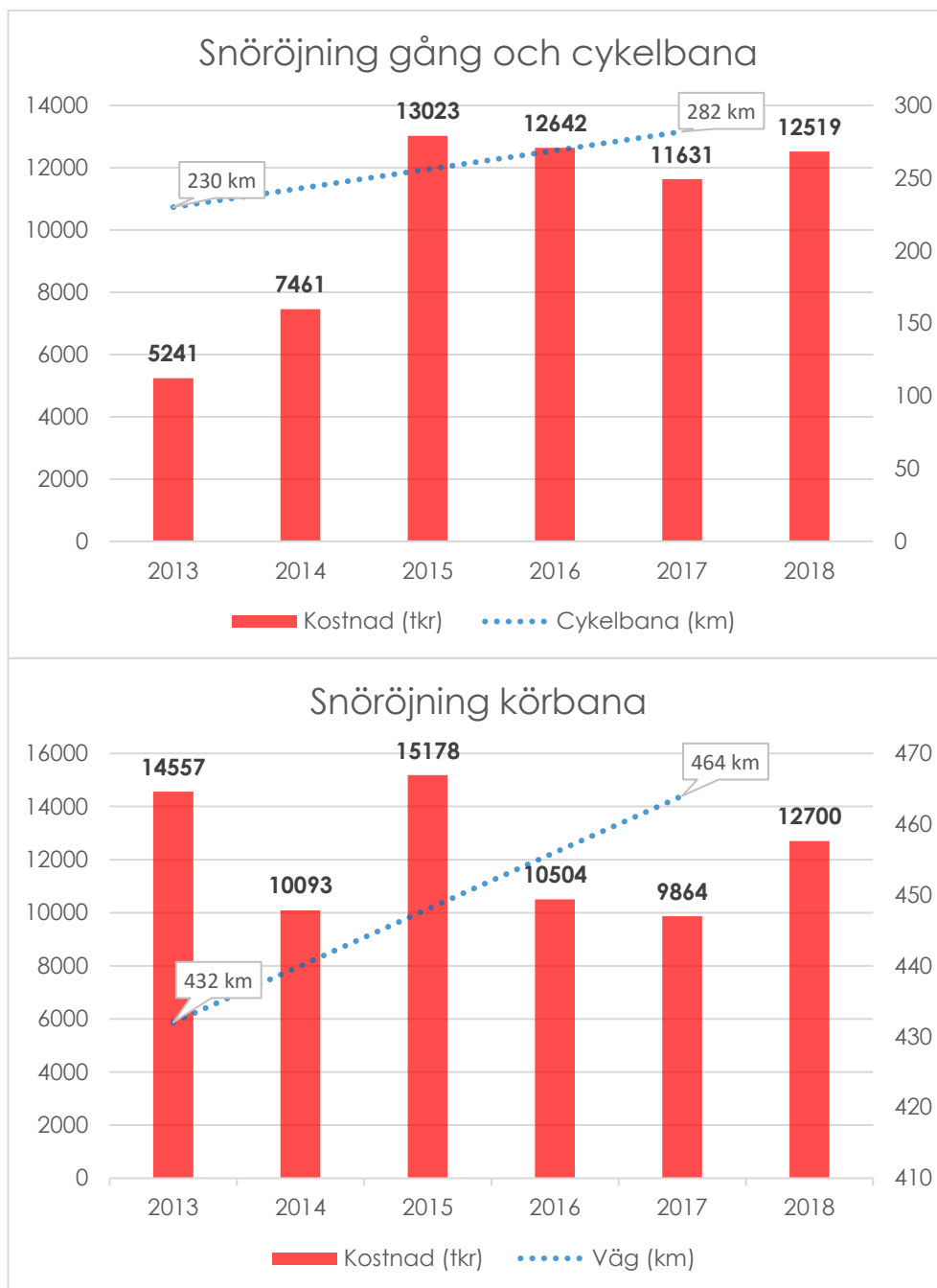
Detta medför att kostnaderna för vinterväghållningen över tid har ökat.

I nedanstående text försöker vi på förvaltningen konkretisera olika faktorer som påverkar kostnaderna för vinterväghållningen.

Åse Friberg

Enhetschef, Bygg och Drift, Park/Gata
Tekniska förvaltningen

Kostnader

Projekt	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Snöröjning körbana	5543000	5512000	6681000	3431000	4233000	6650000
Halkbekämpning körbana	2908000	2521000	3579000	2799000	3425000	3766000
Snöröjning gång – och cykel	573000	4858000	4923000	4722000	3797000	3674000
Halkbekämpning gång – och cykel	2383000	1515000	2653000	1711000	1937000	3031000
Sopsalt (<i>endast gång – och cykel</i>)			336000	1723000	2291000	2837000
Snöbortforsling	1510000	1457000	1839000	1540000	342000	604000
Snötipp	184000	133000	422000	247000	118000	312000
Sandupptagning körbana	2484000	1867000	1961000	2043000	2149000	1988000
Sandupptagning gång – och cykel	3201000	1862000	2070000	2170000	1126000	1379000
Transport sopsand	583000	535000	560000	660000	393000	600000
Planlager	1351000	890000	2598000	1861000	1925000	1266000
Plogskador	256000	855000	575000	672000	725000	223000
Övrigt	430000	507000	584000	1829000	1520000	2313000
Total	20228000	18061000	28758000	24975000	23015000	27532000

Kostnaderna för vinterväghållningen är kopplade till hur vintrarna ser ut med mängden snö, temperaturväxlingar och de förutsättningar som väderleken ger.

Bidragande orsaker till att vi ser en ökning av kostnaderna för Örebro Kommuns vinterväghållning.

Kommentarer kring nedanstående lista.

Nedanstående faktorer är inte rangordnade eller kopplade till vilken insats som är mest tids – eller kostnadskrävande, utan de är uppräknade i slumpmässig ordning.

Den växande staden

Ökat antal gång – och cykelbanor samt körbanor

De senaste sex åren har kommunens gång – och cykelbanor ökat med drygt fem mil, från cirka 23 mil till drygt 28 mil. Våra körbanor har även ökat med drygt tre mil, från cirka 43 mil till drygt 46 mil.

Det kan låta marginellt, men detta kräver ökade insatser i vår vinterväghållning. Dessa nya gator samt gång – och cykelbanor är främst i våra nya bostadsområden i vår förtätade stad, vilket ger mer komplexa miljöer att sköta vinterväghållningen på som då också blir både tids – och kostnadskrävande och som påverkar till att ge en ökad kostnad för vår vinterväghållningsbudget.

Konsekvens	Ökade antal kvm körbanor samt gång – och cykelbanor innebär mer insatser och blir då även mer kostnadskrävande.
-------------------	---

Nytt avtal entreprenörer 2015 - ökade kostnader

2015 gjordes en ny upphandling av entreprenörer som medförde ökade kostnader överlag för vårt avtal med entreprenörerna i vinterväghållningen. Vissa delar i upphandlingen blev utan anbud, varpå en specifik upphandling var tvungen att göras som ett komplement till den ordinarie upphandlingen, Denna upphandling blev väldigt dyr och detta påverkade att priserna sköts i höjden för den typen av insatser.

Exempel på kostnadsökningar från 2014-2019

	2014 (timpris för ett fordon)	2019 (timpris för samma typ av fordon som år 2014)	Kostnadsökning per timma/per fordon
Entreprenör 1	912:-	1443-	531:-
Entreprenör 2	889:-	1950:-	1061:-
Entreprenör 3	915:-	2026:-	1111:-

Konsekvens	Ökade kostnader i och med nytt avtal ger en avsevärd kostnadsökning av vinterväghållningen då vi använder oss av mellan 75%-80% av entreprenörer i vårt arbete kring vinterväghållning.
-------------------	---

Ökad gång – och cykelbanebredd (tidigare 3 meter – nuläge 4,5 meter)

På flera av våra gång- och cykelbanor krävs andra typer av fordon/maskiner än de fordon som snöröjer och halkbekämpar i våra körbanor. Dels får inte fordonen/maskinerna vara för tunga då de förstör beläggnings på cykelbanan och livslängden av dessa förkortas. Vid trånga passager och på våra gång- och cykelbanor med en mindre bredd krävs en mindre typ av maskin. Det kan vara så att det finns fler hinder utsatta i banan som t ex skyltning, trafiksäkerhetsobjekt, tillgänglighetsanpassningar samt övergångsställen som försvårar vinterväghållningen och kräver en mindre typ av fordon/maskiner/redskap eller till och med manuella insatser. I och med att cykelbanorna på senare år även har breddats men fortfarande inte klarar av de större och tyngre fordonen/maskinerna tvingas man åka fler gånger för att få rent hela bredden. Orsaken till att man inte kan använda sig av större och tyngre fordon är bland annat att de nyare gång- och cykelbanorna ansluter till de äldre som är smalare, men även på grund av att det finns fler hinder i miljön som komplicerar vinterväghållningen.

Konsekvens	Bredare gång – och cykelbanebredd kräver fler och mer komplexa insatser vilket blir kostnadskrävande.
-------------------	---

Ökad standard på gång – och cykelbanor (som kräver mer proaktiva och omfattande insatser)

I och med att Örebro är en uttalad så kallad ”cykelstad” har kraven på standarden av gång -och cykelbanor höjts både från andra verksamheter internt inom kommunen men också direkt från allmänheten.

Allmänheten har idag möjlighet till felanmälan på hemsidan under såväl pågående insatser som efter avslutade. Det sker i viss del genom kommunens hemsida men också i direktkontakt med Servicecenter som i många fall slussar personerna vidare till Kundservice för Park/Gata. Direkta åtgärder förväntas av den som kontaktar kommunen och förståelsen för prioriteringsordningar är låg. Krav på framkomlighet och tillgänglighet kanaliseras genom ÖSB, där man trycker på renhållning, framkomlighet, tillgänglighet samt ett ökat cyklande. Programnämnd Samhällsbyggnad har under flera år aktivt arbetat med olika program som syftar till att möjliggöra ett ökat cyklande genom dels utformningen av infrastrukturen, handlingsplaner för ökat cyklande, direkta satsningar på cyklandet. Cykelrådet har även fått ökat inflytande på åtgärder genom öronmärkta pengar till åtgärder och en god medborgardialog. Tillgänglighetsanpassning och likabehandling påverkar även där standarden. Genusperspektivet har ökat och innebär också en ökad standard på gång -och cykelbanor i anslutning till främst skolor och förskolor samt stråken till de större arbetsplatserna i staden. Klimatfrågor påverkar även de krav på ökat cyklande och därmed även de drift – och underhållsinsatser som krävs för att möta upp dessa. Alla dessa faktorer är sådant som verksamheten har arbetat intensivt med de senaste sex - sju åren, vilket har gett en högre standard och framkomlighet för inte minst fotgängare, människor med funktionshinder och cyklister.

Konsekvens	<i>En ökad standard där framkomlighet med krav på nästintill barmark på våra gång -och cykelbanor året om, kräver stora insatser vilket är väldigt kostsamt.</i>
-------------------	--

Förändrade arbetssätt kring saltning på leder och bussgator, där vi arbetar mer förebyggande.

Tidigare (innan 2014) så bestod verksamhetens arbetssätt mestadels av ett reaktivt förhållningssätt. Det innebar att vi saltade när det redan hade blivit halt och försökte med vanlig traditionell halkbekämpning hålla gatorna så halkfria som möjligt.

Då vi är väghållare och har långtgående ansvar för trafiksäkerhet och framkomlighet krävs proaktiva insatser. Arbetssätt och metoder har förändrats och förfinats för att kunna möta krav på detta så att räddningstjänst, kollektivtrafik och yrkestrafik kommer fram tryggt och säkert.

Utöver detta så har även kraven ökat på att hålla kommunens gång – och cykelbanor framkomliga även under vinterhalvåret vilket kräver andra metoder för att uppnå detta. Under flera år har vi utvecklat nya arbetssätt och metoder där vi nu arbetar mer i förebyggande syfte innan det blir halt. Det

krävs en annan typ av arbetsledning och resursfördelning för att jobba mer preventivt. Dessa arbetssätt har de senaste åren ökat i takt med kraven på tillgänglighet på våra gång- och cykelbanor samt i korrelation till standarden på våra sopsaltdistrikt.

Konsekvens	<i>För att möta upp kraven på ökad framkomlighet krävs förändrade arbetssätt som är kostnadskrävande.</i>
-------------------	---

Investering i sopsaltmaskiner – en ökad standard på de gång -och cykelbanor som inte är huvudcykelstråk och ingår i sopsaltdistriktet.

2015 investerades det kommunens första sopsaltmaskin för att skapa andra förutsättningar för att hålla en framkomlighet på kommunens prioriterade huvudcykelstråk eller andra prioriterade cykelstråk. I dag så har vi tre sopsaltmaskiner då vi under åren har investerat i ytterligare två sopsaltmaskiner. Arbetet med sopsaltning är oerhört komplext och kräver väldigt mycket förebyggande insatser. En planering och logistik som tidigare inte behövts i samma utsträckning som när vi inte har använt oss av sopsaltningen. Metoden har krävt/kräver ökad kunskapsinhämtning i högre omfattning än den traditionella vinterväghållningen i form av utbildningsinsatser, nätverkande med andra kommuner och kunskapsbärare för att på bästa sätt kunna optimera våra resurser. Vi har även ökat på vår interna dialog med bl.a. Stadsbyggnad, där vi har arbetat med utvärderingar av föregående vintrar samt diskussioner kring förändringar i infrastruktur och genomgång av trafikflöden på våra huvudcykelstråk/gång – och cykelbanor. Vi har även tillsammans kommit överens om vilka huvudcykelstråk som är prioriterade samt vilka av de olika distrikten. Utöver detta så har vi en ökad dialog med både medborgare generellt men också cykelrådet som sker i högre omfattning än tidigare. Ökat nätverkande, kunskapsinhämtning samt dialog med övriga kommuner för att effektivisera, optimera och arbeta förebyggande är nödvändigt för att hela tiden utveckla och förbättra. För att kunna effektivisera och optimera kräver sopsaltningen en noggrann planering som tar tid och därmed kostar pengar. Sopsaltning är ungefär dubbelt så dyrt som traditionell halkbekämpning per kvadratmeter.

För att glappet inte ska bli för stort mellan de prioriterade cykelstråken och de cykelstråk som ansluter till dessa krävs att vi även på dessa arbetar proaktivt med den traditionella halkbekämpningsmetoden. Vi saltar även de distrikt som inte ingår i de som sopsaltas, vilket även där kräver ett proaktivt arbete.

Konsekvens	<i>Att arbeta med sopsaltning och saltning i förebyggande syfte kräver mycket resurser, rätt kunskap och är tidskrävande. Sopsaltning ställer höga krav på verksamheten och är kostsamt. Man generellt räkna</i>
-------------------	--

	<i>med dubbel kostnad om man jämför med traditionell halkbekämpning.</i>
--	--

Förtätning av staden

Den växande staden innebär en förtätning av staden med smalare körbanor, fler hinder, fler människor, fler bilar i omlopp, fler cyklister, fler fotgängare, ökad kollektivtrafik, pågående byggnationer och liknande. Fler bilar står parkerade ute efter villagator där gatorna inte är avgiftsbelagda, då människor söker sig till kostnadsfria parkeringsmöjligheter på gatorna och kostnader för parkering i de centrala delarna. Parkerade bilarna försvårar vinterväghållningen. När gatorna inte är fria från hinder krävs fler stötvisa insatser som tar längre tid, likvärdig som en åtgärd som inte blir gjord till fullo kan behöva göras om och då kräva dubbla insatser.

Vi har ett ökat antal trafiksäkerhetsobjekt som komplicerar och försvårar vinterväghållningen. Förändring av lokala trafikföreskrifter som försvårar. Ökat antal körbanor och gång- och cykelbanor att drifta och underhålla.

Konsekvens	<i>En förtätning av staden medför att stadsmiljöerna blir mer komplexa och svåra att sköta vinterväghållningen på och som kräver andra typer av insatser än tidigare, vilket medför en kostnadsökning för vinterväghållningen på dessa områden.</i>
-------------------	---

Förändrad stadsbild med fler attribut som t ex cykelställ, papperskorgar, parkbänkar, trädskydd mm.

I och med en förtätning av staden ska allt fler samsas på ytorna. Det innebär att det är svårare att hålla rent i stadskärnan då det finns fler hinder så som exempelvis cykelställ, papperskorgar, parkbänkar, grönytor och sådant som ökar attraktiviteten för staden. Med fler hinder och med de olika typer av hinder som personalen som ska sköta vinterväghållningen ställs inför desto fler specialmaskiner/redskap och även mer manuella insatser krävs. Detta är kostnadskrävande.

Konsekvens	Med en miljö där det finns en massa hinder krävs mer komplexa insatser för vinterväghållning och många gånger även manuella insatser, vilket medför ökad tid och ökade kostnader.
-------------------	---

Ökad attraktivitet i Örebro stadskärna, med högre krav på bortforsling av snön, handskottning vid cykelställ.

City Örebro – vinterbelysning, Hindersmässan...

En kombination av framkomlighet i de centrala delarna av centrum samt en attraktiv stad krävs ökade insatser såväl maskinellt som manuellt. Alla insatser kräver planering, vilket innebär ökad tid för planering av logistik, resursfördelning mm. Det krävs fler fordon, fler personal och/eller entreprenörer. Arbete nattetid för minska friktionen mellan trafik, fotgängare,

cyklister och för att miljön ska vara trygg och säker för medborgaren samt medarbetaren och även för att man lättare ska kunna arbeta effektivt. Bortforsling av snö i de centrala delarna har ökat för att möta upp kravet på tillgänglighet.

Konsekvens	Krav på ökad framkomlighet och en attraktiv stad kräver andra typer av insatser med högre frekvens än tidigare och mer resurskrävande, vilket innebär en kostnadsökning.
-------------------	--

Ökad standard vid cykelställ där vi nu använder grävmaskin och skrapar is för att öka tillgängligheten för cyklister.

För fem – sex år sedan hade vi färre insatser i de centrala delarna då det inte var prioriterat. Riktlinjer kom att vi skulle prioritera cykelställ centralt för att öka tillgängligheten och möjligheten att cykla/parkera sin cykel för cyklister. Det har även tillkommit fler antal cykelställ än tidigare.

Arbetet kräver både manuella insatser och grävmaskiner för att kunna hålla cykelställena rena från snö så man kan parkera sin cykel där under vinterhalvåret.

Konsekvens	Ökade och mer frekventa insatser för att hålla cykelställena centralt rena från snö under vinterhalvåret kräver insatser som är både resurs – och kostnadskrävande.
-------------------	---

Busshållplatserna – ökad standard vid busshållplatserna.

För tillgänglighetens skull gör vi nu riktade insatser vid busshållplatser som innebär att vi använder grävmaskiner och skrapar rent underlaget för att få bort is, snö och slask. Det gjorde vi inte i samma omfattning tidigare. Vi jobbar intensivt med att skapa en framkomlighet vid kommunens busshållplatser för att det ska bli mer framkomligt för alla och underlätta för medborgarna att åka kollektivt.

Konsekvens	Ökade och andra typer av insatser än tidigare är kostnadskrävande och innebär en kostnadsökning av vinterväghållningen.
-------------------	---

Ökade manuella insatser vid övergångsställena, cykelgarage, trappor och liknande

Då kraven på ökad framkomlighet och tillgänglighet har förändrats under åren gör vi idag andra typer av riktade insatser än tidigare. Det innebär bland annat handskottning vid övergångsställen, vid cykelgarage, trappor mm.

Konsekvens	Ökade och manuella insatser vid övergångsställen,
-------------------	---

	<i>trappor, cykelgarage mm är kostnadskrävande och innebär en kostnadsökning av vinterväghållningsbudgeten.</i>
--	---

Veckonattsförbud har under åren utökats markant.

Arbete kring trafiksäkerhet och trafikreglering har förändrats över åren. Det för att skapa en säker miljö för våra trafikanter. I vissa fall kan detta försvåra vinterväghållningsarbetet och göra det mer kostsamt, men det ger en miljö där vi som väghållare kan vara trygga att våra fotgängare, cyklister och övriga trafikanter vistas tryggt i miljön, att man frigör parkeringsplatser och skapar en rörlighet i innersta delarna av staden. Arbetet kring veckonattsförbud kräver insatser i ungefär en vecka efter snöfall. Veckonattsförbud innebär nattarbete. Om ett fordon inte respekterar veckonattsförbudet krävs flera insatser för att få gatan ren från snö, vilket innebär att arbetet dras ut på tiden och även kan få göras om. Trafiksäkerhetsmässigt krävs dessa insatser i mycket högre omfattning än tidigare, då staden nu är så förtätad har fler veckonattsförbud införts vilket innebär fler insatser av denna typ av arbete. Det är oerhört mycket arbete kring veckonattsförbuden.

Konsekvens	<i>Trafikreglering och veckonattsförbud kräver nattarbete och mycket resurser vilket är kostnadskrävande, men vi skapar en trygg trafikmiljö med rörlighet som gynnar staden.</i>
-------------------	---

Veckodagsförbud

Är ganska nytt men innebär samma typ av insatser som veckonattsförbudet.

Konsekvens	<i>Veckodagsarbete är relativt nytt och kräver mycket resurser, vilket är kostnadskrävande.</i>
-------------------	---

Klimatpåverkan/klimatförändringar

Vintrarnas karaktär gör det oerhört komplext att sköta vinterväghållningen. Med temperaturer som håller sig runt nollgradigt och som skiftar från timme till annan gör att det går åt mycket planering för att få till en effektiv och kvalitativ vinterväghållning. Från att antingen ha varit snörika eller snöfattiga, går idag temperaturerna upp och ner och kan till och med skifta från timmar under samma dygn. Insatser kring halkbekämpningen är mer komplex på grund av instabiliteten i väderförhållanden och gör att det kräver mer översyn under dygnets alla timmar samt att en insats kan behöva göras under natten som är ogjord några timmar direkt efter. Om insatsen däremot inte skulle göras så skulle stora risker finnas för olyckor ute på våra vägar, gång- och cykelbanor.

Som väghållare är vi ansvariga att hålla våra gator och gatumiljöer trafiksäkra och med det klimat som råder kräver det mycket av de som sköter

vinterväghållningen.

Konsekvenser	För att kunna möta de krav som vi som väghållare har på oss, krävs avancerade insatser, enorm planering, hög kompetens för att göra det så kvalitativt och effektivt som möjligt. I och med att vi de senaste åren haft ett större medborgarfokus än tidigare har detta inneburit andra typer av insatser där klimatpåverkan ger svåra förutsättningar att klara uppdraget. Detta ger en stor påverkan på kostnaderna för vinterväghållningen.
--------------	--

Ökat krav/förväntan från allmänheten, media, politiker, Stadsbyggnads, trafikprocesser för trafiksäkerhet.

Det är ett hårt tryck på verksamheten med akuta insatser. Ingen begränsning för allmänheten att komma med felanmälningar under pågående insatser. Måste bemötas trots pågående aktivitet. Ser man till de politiska direktiven både gällande tillgänglighetsfaktorn, ökat cyklande, renhållning mm så är kraven höga på vinterväghållningen. Servicegarantierna är sedan länge satta ur spel då det inte är så vi arbetar samt att kriterierna är lägre i dem än nuvarande standard. Förväntningar och krav på verksamheten har genom åren ökat markant, där både media, allmänhet, politiker står i direktkontakt med verksamheten och trycker på med krav. Programnämnden samhällsbyggnads verkar för och arbetar intensivt med att ta fram olika program för ett ökat cyklande och tillgänglighet både från ett perspektiv där man har funktionsbegränsningar till genusperspektiv, vilket ger en direkt ett direkt krav på förbättrad vinterväghållning. Programmen som tas fram kräver en ökad standard på vinterväghållningen.

Konsekvens	Med höga och ökade krav på vinterväghållningen krävs en verksamhet som kan hantera inflödet och leva upp till tillgänglighet – och servicegarantierna. Utöver detta så behöver verksamheten följa teknik och utveckling vilket påverkar kostnader för vinterväghållningen.
-------------------	--

Ökad tillgänglighet för allmänheten – direkt kontakt och felanmälan

Hantering av inflödet från allmänheten visar sig både i inkommande felanmälan via hemsidan men även direkt kontakten som sker både via telefoni men också fysiskt.

De senaste åren har kraven på tillgänglighet ökat vilket har inneburit att Park och Gata har utökat antalet tjänster på Kundservice för att kunna hantera inflödet från allmänheten. Tidigare sökte man en chef, en arbetsledare eller en medarbetare i verksamheten och kom under vintertid oftast inte i kontakt med dem då de var upptagna. Detta innebar att vi inte kunde leva upp till

vare sig tillgänglighetsgarantin, eller vara tillräckligt transparenta. Utöver detta var arbetsmiljön för våra medarbetare inte alls var bra.

Kontakten mellan medborgaren var bristfällig och i bästa fall kunde de bli uppringda långt senare än vad tillgänglighetsgarantin lovade. Många blev inte kontaktade.

Idag hanteras allmänheten dels genom samtal med Servicecenter som lägger in ärenden i vårt felanmälningsystem, men de flesta samtal kopplas vidare till Park och Gatas kundservice som för dialog med medborgaren, samt hanterar inkomna felanmälan.

Alla felanmälningar genererar mer arbete för verksamheten, både administrativt men också genom aktiva handlingar och belastar vinterbudgeten.

Viktigt att veta är att en felanmälning behöver inte betyda att något är fel, utan det är många gånger en medborgare som vill ha insatser snabbare än vad verksamheten har möjlighet att leverera.

Konsekvens	<i>Ökad och obegränsad kontakt med allmänheten ger både administrativt och fysiskt arbete som är kostnadskrävande för vinterväghållningen.</i>
-------------------	--

Ökade miljökrav vid upphandling som innebär en tuffare utbytestakt för fordonen/maskinerna.

Enligt kravställen måste våra upphandlade entreprenörer byta ut sina fordon/maskiner efter åtta år (fordonen/maskinerna får inte vara äldre än åtta (8) år.)

Det innebär att entreprenörerna måste investera i nya fordon i högre takt än tidigare och det ger en fördyrad kostnad vid upphandlingen.

Konsekvens	<i>Ökade miljökrav vid upphandling av fordon/maskiner innebär att entreprenörerna tar ut högre kostnader, vilket fördyrar upphandlingarna och ger kostnadsökningar i vinterväghållningen.</i>
-------------------	---

Personalbrist hos entreprenörer

Entreprenörerna har svårt att få personal som vill jobba inom vinterväghållning. Dels på grund av arbetstider med beredskap, men även då utbudet kring anläggning har ökat under vinterhalvåret och det är lättare att få jobb inom anläggning. Byggnation pågår även under vinterhalvåret och många av de som arbetar med vinterväghållning arbetar även med byggnationer och har då möjlighet att välja vad man vill hålla på med. Personalbristen genererar högre löner inom den privata sektorn som ska hämtas hem i en upphandling och som även påverkar hur kommunen kan rekrytera kompetent personal.

Konsekvens	<i>Personalbrist hos entreprenörer pressar upp priser och</i>
-------------------	---

	<i>ger högre kostnader utöver konkurrens om kompetent personal.</i>
--	---

Högre miljökrav vid upphandling av fordon/maskiner, vilket har inneburit tilläggsavtal för dessa och dyra kostnader.

Det är svårt att få tag på rätt fordon/maskiner i en upphandling p g a hårdare miljökrav. Få entreprenörer har vissa typer av fordon och det är därför svårt att få med dem i en upphandling. Dessa fordon blir oerhört dyra att handla upp på grund brist på tillgänglighet.

Konsekvens	<i>Högre miljökrav ger dyra upphandlingar som belastar vinterväghållningens budget.</i>
-------------------	---

Sopsaltning

2015 började vi med sopsaltning. Denna halkbekämpningsmetod har under åren utökats. Att arbeta med sopsaltning innebär mycket proaktivt arbete med planering av personella och maskinella insatser, där vikten av arbetsledning är stor. Denna metod kräver en annan typ av ledning och planering än traditionell halkbekämpning.

Fördubblad kostnad per meter.

Att arbeta med sopsaltning har varit ett politiskt beslut där man har dedikerat investeringsmedel till tre sopsaltmaskiner.

Samarbete med samhällsbyggnads sker årligen för att inventera och gå igenom vilka distrikt som är till mest nytta för våra cyklister.

Konsekvens	<i>Att arbeta med sopsaltning är väldigt kostnadskrävande och ger en fördubbling per kvm. Utöver detta gör man fler insatser med ett proaktivt arbete som sopsaltning innebär än om man jämför med traditionell halkbekämpning som endast är reaktivt arbete.</i>
-------------------	---

Ökade plogskador p g a förtätning av staden, t ex avsmalningar, fler refuger, fler skyltar, ökat antal belysningsarmaturer, trafiksäkerhetsåtgärder mm.

Den förtätade staden samt att staden växer innebär ökade kostnader för återställning eller utbetalning av ersättning för skador relaterade till vinterväghållning. Utöver detta kostar även administration kring ärendena. Park och Gatas kundservice hanterar och handlägger skadeärendena, men många fler blir inblandade p g a informationsinhämtning varpå det krävs mycket resurser och är tidskrävande.

Konsekvens	<i>Förtätad och att staden växer innebär kostnadsökningar för plogskador och andra skadeärenden relaterade till vinterväghållningen som belastar vinterväghållningens budget.</i>
-------------------	---

GPS utrustning

För att kunna administrera och hantera både försäkrings/skadeärenden samt administration kring fakturering av tjänsterna kring vinterväghållningen tillhandahåller verksamheten GPS utrustning till alla entreprenörer.

Utrustningen har köpts in de senaste åren, då det krävs att det är kompatibelt med vårt IT-system för att man ska kunna använda det i arbetet med vinterväghållning till bl a att ringa ut alla fordonsförare eller delar av resurserna vid olika typer av insatser. Detta för att ha underlag till fakturering samt som underlag i de försäkrings-/skadeärenden som inkommer till kommunen. Detta är viktigt ur ett rättssäkerhetsperspektiv.

Konsekvens	<i>Utrustningen och administration kring GPS är kostsam och tidskrävande som belastar budgeten för vinterväghållningen. Däremot har vi oerhört bra koll på de skadeärenden som kommer in och rättssäkerheten/kvaliteten på våra entreprenörers områden/distrikt.</i>
-------------------	--

GIS- funktion, utökning av resurs

För att förbättra arbetet kring vinterväghållning har en GIS-tekniker tillsatts då det krävs stora insatser kring kartsikt, kartunderlag, hanteringen av GPS, faktureringsunderlag och digitalisering av arbetssätt.

Denna resurs belastar vinterväghållningens budget under vinterhalvåret, men har förbättrat arbetsmiljön för övrig personal, säkerställt kvalitetsarbetet kring vinterväghållning och förbättrat flöden vilket i sig är en vinst som är svår att kalkylera på.

Konsekvens	<i>En resurs som belastar vinterväghållningen rent ekonomiskt, men som bidrar till att skapa en god arbetsmiljö för övrig personal, säkerställa kvalitetsarbetet i verksamheten och utvecklar våra arbetsmetoder.</i>
-------------------	---

Svårt att rekrytera kompetent personal

Då det är högt tryck inom anläggningsbranschen och lönerna på den privata sidan de senaste åren har stigit och är markant högre än den offentliga sektorn är det svårt att rekrytera kompetent personal. Det gör det svårt med kompetensförsörjningen. Mer kompetenshöjning och fortbildning krävs för att hålla samma tempo som samhället förändras. Ökade utbildningskostnader och upplärnings kostnader.

Konsekvens	<i>Svårt att rekrytera personal innebär ökade kostnader för fortbildning, upplärning och utbildning.</i>
-------------------	--

Ny lagstiftning kring yrkesförarbevis.

Ny lagstiftning kring yrkesförarbevis kräver stora utbildningsinsatser som nu

läggs på arbetsgivaren. Alla fordonsförare med tunga fordon ska årligen kompetensutvecklas i en mycket högre utsträckning än tidigare. Utbildningen är dyr per person samt att det tar mycket arbetstid för utbildningen.

Konsekvens	<i>Ny lagstiftning kring krav på utbildning ger en ökad kostnad på vinterväghållningens budget.</i>
-------------------	---

Efterlevnad av lagkrav (vägarbetslagslag) har ökat

Kunskap kring lagstiftning gällande vägarbetslagslagen och arbetstidslagen har ökat både bland entreprenörer och offentliga verksamheter, vilket påverkar den personella resursfördelningen för att leva upp till lagstiftningen. Det är kostsamt för verksamheten.

Konsekvens	<i>Efterlevnad av lagstiftning i högre utsträckning än tidigare ger en kostnadsökning på vinterväghållningens budget.</i>
-------------------	---

Bortlastning av snö

För några år sedan ökade kravet på att förändra arbetet kring bortforsling av snö i de centrala delarna av staden. Ökade insatser kring bortforslingen av snö i centrala delarna av staden kräver nattarbete, maskiner, redskap, fordon och personella resurser som vi inte hade i samma omfattning som tidigare.

Konsekvenser	<i>Att forsla bort snö i de centrala delarna är kostsamt och ger en kostnadsökning som belastar budgeten.</i>
---------------------	---

Snödeponi

Att ha snödeponi kräver att man hanterar den enligt gällande miljökrav. Kraven har genom åren ökat och hanteringen av deponin är kostsam både vad gäller tid och kostnader.

Konsekvens	<i>Rätt hantering av snödeponin kostar pengar och belastar vinterväghållningens budget.</i>
-------------------	---

Slutkommentarer

Vi hoppas att informationen i detta dokument ska öka förståelsen för de olika parametrar som styr våra förutsättningar för arbetet med vinterväghållningen och därmed också varför vi har de kostnader vi har.

Hur arbetet över tid har förändrats och att fokus har flyttats från att arbeta reaktivt med körbanorna som första prioritet till att arbeta proaktivt med gång- och cykelbanor samt framkomlighet för räddningstjänst och kollektivtrafik som fokusområde.

Utöver ovannämnda parametrar så har även kostnader för overtidsarbete som

vi inte kan påverka, då det är väderlekens förutsättningar som sätter *de* spelreglerna.

En del arbete utförs nattetid utifrån säkerhet för allmänheten och ur arbetsmiljösynpunkt för våra medarbetare, men stor del grundar sig på möjligheter till framkomlighet och kunna utföra arbetet som mest effektivt, så att gatorna är framkomliga när de som bäst behöver vara det.